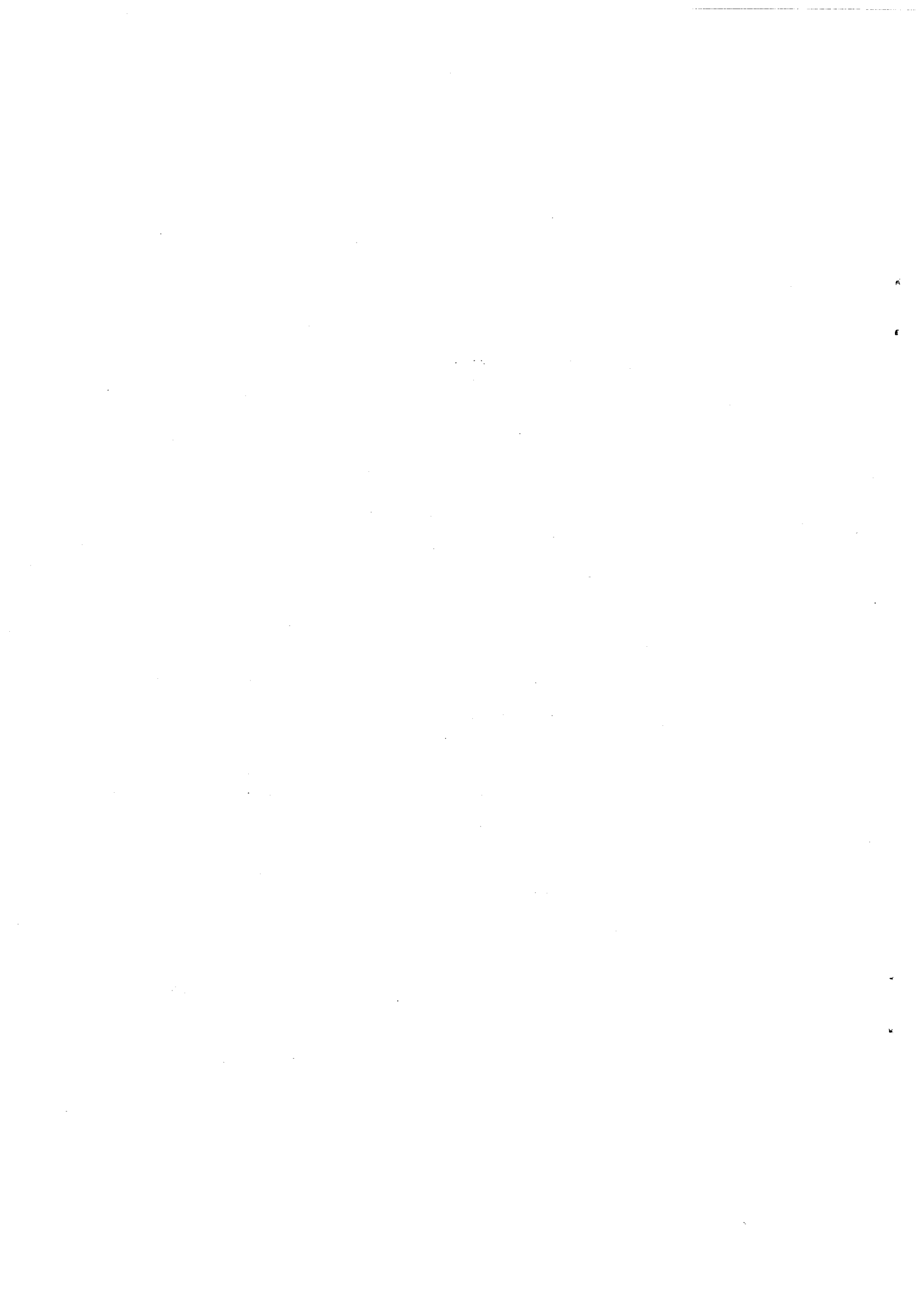

SIIPIRIKKO 1/76

Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Paavo Liimatta Purjetie 14 as. 6 80160 Joensuu 16

Puh. 821616

Varapuheenjohtaja: Reijo Erola Keskuskoulu B 7 81280 Uimaharju

Sihteeri: Tapani Missonen Koulukatu 8 B 21 80110 Joensuu 11

Rahastonhoitaja: Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150 Joensuu 15

Muut hallituksen jäsenet: Matti Kapanen Purjetie 14 as.7

80160 Joensuu 16 ja Kari Koskela 80910 Kulho

Varajäsenet: **Markku Alanen ja Kari Varonen**

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 3 kertaa vuodessa maalis-, syys- ja joulukuussa. Jaetaan jäsenille jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun (= lehden tilausmaksun) suuruus 15 mk (opiskelijat 10 mk) v.1976, ja se suoritetaan postisiirtotilille KU 87955-8 Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y./Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150 Joensuu 15. Irtonumeron hinta 4 mk.

Kansi Kuningaskalastaja (valokuvannut Kari Koskela)

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Syysmuuton 1975 kulku Pohjois-Karjalassa: Paavo Liimatta.....	2
Syksyn 1975 arktiset muuttajat: Jouni Pursiainen.....	9
Syksyn 1975 pedot: Kari Varonen.....	11
Niittykirvisen (A.pratensis) syysmuutosta -75 Outokummussa:.....	
Arto Juvonen.....	13
Vaelluslinnut syksyllä 1975: Tapani Missonen.....	15
Toimintakertomus vuodelta 1975: Tapani Missonen.....	18
Vuoden 1975 Rariteetit: Matti Kapanen.....	19
Syksyn 1975 isot linnut: Juha Eronen.....	23
Lintuatlas 1975: Reijo Erola.....	25

SYYSMUUTON 1975 KULKU POHJOIS-KARJALASSA

Paavo Liimatta

Tämä katsaus perustuu 19 lintumiehen lähettämiin havaintoihin muuton alkamisesta ja päättymisestä sekä 5 henkilön havaintoihin päämuutosta. Palautettujen kaavakkeiden määrässä on tapahtunut ilahduttavaa nousua viime syksyyn verrattuna muuton alkamisen ja päättymisen osalta, mutta päämuuttohavainnoja on ilmoitettu luvattoman vähän. Päämuuttohavainnot ovat kuitenkin vähintään yhtä tärkeitä kuin alkamis- ja päättymishavainnot. Näin ollen lähetettävien havaintojen suhteen on vielä paljon parantamisen varaa. Erikoismaininnan havaintojen täsmällisyydestä ja oikea-aikaisesta palautuksesta ansaitsevat Arto Juvonen ja Jouni Pursiainen, joiden esimerkki tulisi tavoittaa kaikki yhdistyksemme jäsenet. Muut havainnoja lähettäneet ovat Reijo Ero-la, Juha Eronen, Jukka Heikkinen, Juhani Hyttinen, Antti Hämäläinen, Matti Kapanen, Juha Korpelainen, Kari Koskela, Kimmo Koskela, Esko Lappi, Paavo Liimatta, Kari Lyytikäinen, Tapani Missonen, Timo Tanskanen, Jouni Tarvainen, Jouko Tiussa ja Kari Varonen.

Muuton alkaminen

Muuton alkamishavainnot on koottu taulukkaan, jossa on ilmoitettu lajeittain ensimmäinen ja toinen muuttohavainto. Kuntien nimet on lyhennetty kolmella kirjaimella, ja tarkempi paikka on kirjoitettu kokonaan.

	1. havainto	2. havainto
Kuikka	25.8. 5 p Pol Martonvaara	28.8. 2 p Pol Martonvaara
Gavia sp.	28.7. 1 m Pyh Mulo	26.8. 1 p Pol Martonvaara
Lapasotka	20.9. 2 p Joe Höyt.kanava	21.9. 6 p Out Vuonos
Alli	21.9. 15 m Pyh Mulo	28.9. 12+3 m Kon Pitkäranta
Mustalintu	16.8. 5 p Ilo Koitere	19.9. 2 p Joe Höyt.kanava
Cla/Mel	20.9. n.50 Pyh Niittylahti	
Uivelo	16.7. 1 p Out Vuonos	9.9. 1 p Joe Höyt.kanava
Metsähanhi	30.8. 4 m Ilo Kivilahti	21.9. 40 m Joe Höyt.kanava
Hanhi	30.8. 2 m Out Sysmäjärvi	20.9. 68 m Pyh Niittylahti
Anser sp.	4.10. 93 m Kon Lehmonharju	
Laulujoutsen	4.10. 5 m Joe Rantakylä	10.10.20 Kon Pitkäranta
	" 1 m Out Sysmäjärvi	
Hiirihaukka	20.8. 1 m Out Sysmäjärvi	25.8. 2 m Pol Martonvaara
Piekana	27.8. 1 m Joe Höyt.kanava	28.8. 1 m Out Sysmäjärvi
Buteo	11.8. 1 m Out Sysmäjärvi	25.8. 1 m Pol Martonvaara
Varpushaukka	5.8. 1 m Out Sysmäjärvi	6.8. 1 p Out Sysmäjärvi
Kanahaukka	23.8. 1 m Joe Höyt.kanava	
Mehiläishaukka	13.8. 2 m Out Sysmäjärvi	26.8. 1 m Out Sysmäjärvi
Bizzard	16.8. 3 m Out Sysmäjärvi	18.8. 3 m Out Sysmäjärvi

Ruskos.haukka	10.8.	1 p	Kon Pitkäranta	12.8.	1 kiert.	Kon Pitkäranta
Sinisuohaukka	9.8.	1 p	Kon Pitkäranta	25.8.	2m+1p	Out Sysmäjärvi
Kalasaäski	28.8.	1 p	Pol Martonvaara	30.8.	1 kiert.	Joe Höyt.kan.
Nuolihaukka	17.8.	1 m	Joe Höyt.kanava	17.8.	1 p	Eno Uimaharju
Tuulihaukka	7.8.	1 m	Out Sysmäjärvi	12.8.	1 m	Out Sysmäjärvi
Ampuhaukka	11.8.	1 m	Pyh Niittylahti	17.8.	2 p	Kon Pitkäranta
Pikku Falco	27.8.	1 m	Joe Höyt.kanava			
Kurki	17.8.	2 m	Out Sysmäjärvi	18.8.	1 m	Pol Martonvaara
Töyhtöhyppä	26.7.	2 m	Pol Martonvaara	27.7.	18 p	Kon Pitkäranta
Tylli	14.8.	20 p	Out Sysmäjärvi	16.8.	38 p	Out Vuonos
				"	1 p	Joe Höyt.kanava
Pikkutylli	5.7.	1 p	Out Sysmäjärvi	6.7.	1 p	Pyh Mulo
Tundrakurmitsa	24.8.	2 p	Kon Pitkäranta			
	"	15 m	Out Sysmäjärvi			
Kapustarinta	9.7.	2 p	Out Sysmäjärvi	25.7.	1 p	Lip Riihilähti
Karikukko	16.8.	1 p	Out Vuonos			
Taivaanvuohi	5.7.	1 p	Out Sysmäjärvi	6.7.	4 p	Out Vuonos
Jänkäkurppa	26.8.	3 p	Joe Höyt.kanava	27.8.	1 p	Joe Höyt.kanava
Isokuovi	6.6.	3 m	Kon Pitkäranta	25.6.	8 p	Pyh Mulo
Pikkukuovi	25.7.	2 kiert.	Lip Riihil.	6.8.	1	Lie Rauhala
Metsäviklo	7.6.	1 p	Pyh Mulo	16.6.	1 m	Pol Niskaniemi
Liro	22.6.	1 p	Out Sysmäjärvi	27.6.	50 p	Out Vuonos
Rantasipi	9.7.	1 p	Pol Martonvaara	10.7.	1 p	Pol Martonvaara
				"	1 p	Out Sysmäjärvi
Punajalkaviklo	28.6.	3 p	Out Sysmäjärvi	30.6.	1 p	Out Sysmäjärvi
Valkoviklo	5.6.	7 p	Pyh Mulo	7.6.	1 p	Pyh Niittylahti
Mustaviklo	12.6.	2 p	Out Sysmäjärvi	27.6.	2 p	Out Vuonos
Pikkusirri	7.7.	1 p	Out Sysmäjärvi	8.7.	2 p	Out Sysmäjärvi
Lapinsirri	30.6.	2 p	Out Vuonos	6.7.	1 p	Out Sysmäjärvi
Suosirri	6.7.	2 p	Kon Pitkäranta	13.7.	7 m	Kon Pitkäranta
Kuovisirri	15.7.	10 p	Out Sysmäjärvi	16.7.	14 p	Out Vuonos
Jänkäsirriäinen	30.6.	1 p	Out Vuonos	22.7.	1 p	Out Sysmäjärvi
Suokukko	28.6.	20 p	Out Sysmäjärvi	3.7.	5 p	Out Sysmäjärvi
Vesipääsky	1.7.	1 p	Kon Pitkäranta	5.7.	1 p	Out Sysmäjärvi
Harmaalokki	9.8.	150 p	Joe Repokallio	12.8.	1 m	Pyh Niittylahti
Pikkulokki	16.7.	42 p	ad.Out Vuonos	20.7.	37 p	Out Vuonos
Naurulokki	23.7.	383 m	Pyh Mulo			
Uuttukyyhky	23.8.	11 m	Joe Höyt.kanava			
Kiuru	13.9.	2 m	Out Sysmäjärvi			
Haarapääsky	27.7.	4 m	Out Sysmäjärvi			
Räystäspääsky	26.7.	5 m	Out Sysmäjärvi			
Kulorastas	11.8.	3 m	Out Sysmäjärvi			
Punakylkirastas	13.8.	2 m	Joe Rantakylä	22.8.	8 m	Out Sysmäjärvi
Laulurastas	6.9.	2 m	Out Sysmäjärvi	8.9.	1 m	Out Sysmäjärvi

Pensastasku	21.8. 5 p Pol Martonvaara	28.8. 3 p Pol Martonvaara
Sinirinta	30.8. 1 p Joe Höyt.kanava	31.8. 1 p Joe Höyt.kanava
Harmaasieppo	3.9. 1 m Joe Vehkalahti	
Rautiainen	19.8. 1 kiert. Pyh Mulo	
Metsäkirvinen	2.8. 1 m Out Sysmäjärvi	3.8. muut. m Kon Pilkko
Niittykirvinen	1.8. 4 m Out Sysmäjärvi	4.8. 1 m Out Sysmäjärvi
Lapinkirvinen	21.8. 1 kiert. Pyh Mulo	25.8. 1 p Joe Höyt.kanava
Västäräkki	26.7. 2 m Out Sysmäjärvi	2.8. 6 m Out Sysmäjärvi
Keltävästäräkki	23.7. 4 m Pyh Mulo	27.7. 8 m Out Sysmäjärvi
Tilhi	11.9. 1 m Pyh Mulo	20.9. 1 m Pyh Niittylahti
Lapinharakka	20.7. 1 p Out Sysmäjärvi	24.7. 1 p Pyh Mulo
Pikkulepinkäinen	21.8. 5 p Pol Martonvaara	
Kottarainen	25.8. 30 m Pol Martonvaara	26.8. 1 m Pol Martonvaara
Vihervarpunen	22.8. 5 m Pyh Mulo	5.9. 5 m Pyh Mulo
Urpiainen	3.8. muut.m Kon Pilkko	6.9. 10 m Out Sysmäjärvi
Punatulkku	20.9. 7 m Out Sysmäjärvi	21.9. 3 m Out Sysmäjärvi
Järripeippo	16.8. 41 m Out Sysmäjärvi	
Peippo	11.8. 10 m Out Sysmäjärvi	13.8. 7 m Out Sysmäjärvi
Fringilla	14.8. 15 m Pyh Mulo	21.8. 63 m Pyh Mulo
Pohjansirkku	30.8. 5 m Joe Höyt.kanava	
Peltosirkku	7.8. 1 m Pyh Mulo	
Emb rus/pus	3.8. muut.m Kon Pilkko	12.8. 6 m Kon Kaisakanlahti
Lapinsirkku	22.8. 10 Lie Kevätlahti	1.9. 1 m Pyh Hammaslahti
Pulmunen	11.10. ääntä Joe Höyt.kanava	12.10. 2 p Out Vuonos

Päämuutto

Päämuuttotaulukkoon on koottu suurimpia yksilömääriä niistä joko paikallisina tai muuttavina tavatuista lajeista, joista tämän syysmuuttokatsauksen yhteydessä ei ole erillistä kirjoitusta.

Sinisorsa	19.8. 116 p Pyh Mulo, 28.9. 380 p Out Vuonos ja 7.10. 300 p Out Vuonos
Tavi	10.8. 200 p Kon Pitkäranta, 10.8. 45 p Joe Höyt.kanava 12.8. 50 p Kon Pitkäranta, 25.8. 200 p Joe Höyt.kanava ja 19.9. 130 p Out Vuonos
Haapana	13.9. 45 p Out Vuonos
Telkkä	28.9. yli 100 p Out Vuonos
Töyhtöhyppä	18.7. 127 p Out Sysmäjärvi ja 20.7. 140 p Out Sysmäj. 23.7. 65 p Kit Päätynlahti, 30.7. 80 p Lip Roukalahti, 7.8. 60 p Kit Päätynlahti
Taivaanvuohi	21.7. 70 p+34 m Out Sysmäjärvi, 28.8. 60 p Joe Höyt. kanava, 29.8. 100 p Joe Höyt.kanava, 7.9. 110 p Out Vuonos
Mustaviklo	13.7. 40 p Out Sysmäjärvi, 20.7. 17p/m Out Sysmäjärvi
Valkoviklo	1.7. 6 p Kit Päätynlahti, 13.7. 34 p ja 27.7. 30 p Out Sysmäjärvi, 7.8. 6 p Kit Päätynlahti

Liro	1.7. 20 p Pyh Mulo, 11.-12.7. 10 p Pyh Mulo ja 13.7. yli 30 p Kon Pitkäranta, 22.7. 170 p ja 23.7. 150 p Out Sysmäjärvi
Suokukko	27.8. 70 p Out Vuonos
Pikkusirri	17.8. 44 p Kon Pitkäranta
Naurulokki	23.7. 383 SW klo 2.30-4.20
Harmaalokki	19.8. yli 70 p Pyh Lähekorpi, 23.8. yli p Joe Repokallio ja 6.9. 100 p Joe Repokallio
Sepelkyyhky	5.9. 100 p Pyh Mulo ja 7.9. 200 p Rää Kirkonkylä
Tervapääsky	10.8. 100 p Joe Höyt. kanava, 12.8. 150 p Kon Pitkär.
Törmäpääsky	16.8. yli 100 p Out Vuonos ja 21.8. n.50 SW Out Sysmäj.
Haarapääsky	21.8. 500 p Pyh Mulo, 22.8. 300 p Pyh Mulo ja 28.8. 300 p Joe Höyt.kanava ja 8.9. 304 m Out Sysmäjärvi
Räystäspääsky	17.8. 52 m ja 21.8. 117 m Out Sysmäjärvi
Haara/räystäspääsky	19.8. 100 p Kon Pitkäranta, 19.8. 300 p Pyh Mulo
" /törmäpääsky	28.8. 200 p Joe Höyt.kanava, 29.8. 150 p Joe Höyt.kanava ja 27.8. 500 p Joe Höyt.kanava
Räkättirastas	28.9. 189 m, 4.10. 366 m ja 5.10. 186 m Out Sysmäjärvi
Laulurastas	29.9. 31 m Joe Vehkalahti (yömuuttoa)
Punakylkirastas	30.9. 130 m Joe Vehkalahti (yömuuttoa), 5.10. 73 m Out Sysmäjärvi
Rastas sp.	23.9. 230 m Pyh Mulo
Rautiainen	19.9. 23 m Joe Höyt.kanava
Västäräkki	9.8. 100 p Joe Repokallio, 17.8. 70 p Joe Repokallio
Keltävästäräkki	18.8. 61 m Out Sysmäjärvi, 21.8. 30 S Pyh Mulo, 24.8. 50 m Out Sysmäjärvi ja 26.8. 100 S Pyh Mulo
Metsäkirvinen	6.9. 35 m Out Sysmäjärvi ja 12.9. 18 SW Pyh Mulo
Niittykirvinen	7.10. 20 SW Pyh Niittylahti
Lapinkirvinen	6.9. 6 p Pyh Mulo
Hippiäinen	28.9. 320 SW Pyh Niittylahti
Kottarainen	21.8. 200 p Joe Repokallio, 6.9. 500 p Joe Repokallio, 10.9. 3000 p Out Sätös, 13.9. 900 p Out Sysmäjärvi, 21.9. 3000 p Pyh Mulo ja 9.10. 2200 p Out Sysmäjärvi
Peippo sp.	6.9. 420 SW, 9.9. 2800, 11.9. 850, 12.9. 6800, 13.9. 840, 16.9. 3400, 19.9. 5500, 25.9. 3900, 27.9. 3500 ja 28.9. 3500 S-SW Pyh Mulo, 20.9. 640 m ja 28.9. 1330 m Out Sysmäjärvi
Hemppo	4.8. 80 p ja 4.9. 50 p Pyh Reijola

Muuton päättyminen

Muuton päättymisen osalta taulukko on samanmuotoinen kuin alkamisen osalta paitsi että viimeinen havainto on ilmoitettu ensimmäisenä ja toiseksi viimeinen toisena.

Kuikka	12.10.1 p	Out Vuonos	11.10. 1 p	Eno Uimaharju
Gavia sp.	11.10. 1 m	Joe Höyt.kanava	8.10. 9 m	Tuu kk.
Silkkiuikku	18.10. 1 p	Joe Kulho	17.10. 1 p	Lip Lamminniemi
Härkälintu	15.9. 2 p	Out Vuonos	13.9. 3 p	Out Vuonos
Mustakurkku-u.	20.9. 1 p	Joe Höyt.kanava	9.9. 2 p	Joe Höyt.kanava
HeinäSORSA	18.11. 2 p	Joe Siihtala	16.11. 1 p	Joe City
Tavi	18.10. 8	Lie Sokojoki	17.10. 5 p	Out Vuonos
	" 4 p	Out Vuonos		
HeinäTavi	26.8. 7 p	Joe Höyt.kanava	25.8. 1 p	Joe Höyt.kanava
Jouhisorsa	17.10. 7 p	Out Vuonos	14.10. 1 p	Out Vuonos
Haapana	15.11. 1 p	Out Sysmäjärvi	8.11. 1 p	Out Vuonos
Lapasorsa	12.10. 1 p	Out Vuonos	13.9. 1 p	Out Vuonos
Lapasotka	14.10. 1 p	Out Vuonos	12.10. 5 p	Joe Höyt.kanava
Tukkasotka	26.10. 1 p	Joe Penttilä	19.10. 5 p	Joe Höyt.kanava
	" 2 p	Joe Höyt.kanava		
Punasotka	4.10. 1 p	Out Vuonos	19.9. 2 p	Joe Höyt.kanava
Telkkä	9.11. 2 p	Joe Höyt.kanava	26.10. 7 p	Joe Höyt.kanava
Alli	19.10. 30 m	Pyh Mulo	18.10. 14 p	Out Vuonos
	" 1 p	Joe Höyt.kanava		
Pilkkasiipi	19.9. 2 p	Out Vuonos		
Mustalintu	28.10. 60 m	Eno Uimaharju	12.10. 12 p	Joe Höyt.kanava
Tukkakoskelo	18.10. 4 p	Joe Höyt.kanava	12.10. 5 p	Joe Linnunlahti
Leokoskelo	28.9. 2 m	Kon Pitkäranta	21.9. 5 p	Kon Heraniemi
Uivelo	12.10. 3 p	Kit Hümälajärvi	9.10. 3 p	Out Vuonos
	" 4 p	Toh Rantakylä		
Sepelhanhi	28.9. 10 m	Kon Pitkäranta		
Hanhi	19.10. 4 m	Out Sysmäjärvi	17.10. 11 m	Joe Keskusta
Laulujoutsen	3.11. 6 m	Joe Niinivaara	24.10. 11	kiert.Joe Kulho
			" 2	Lie Rauhala
Joutsen sp.	24.10. 15 m	Eno Uimaharju	19.10. 7 m	Pyh Mulo
Hiirihaukka	5.10. 4 m	Out Sysmäjärvi	22.9. 1 m	Out Sysmäjärvi
Piekana	19.10. 2 m	Out Sysmäjärvi	17.10. 1 p	Lip Roukalahti
Buteo	11.10. 3 m	Out Sysmäjärvi	9.10. 1 m	Joe Keskusta
Varpushaukka	10.11. 1 p	Joe Niinivaara	18.10. 1 p	Out Sysmäjärvi
Kanahaukka	19.10. 1 p	Pyh Mulo	18.10. 1 p	Out Kalaton
	" 1 m	Out Sätös		
Mehiläishaukka	20.9. 1 m	Out Sysmäjärvi	6.9. 1 m	Out Sysmäjärvi
Buzzard	21.9. 1 m	Out Sysmäjärvi	8.9. 2 m	Out Sysmäjärvi
Ruskosuohaukka	20.9. 1	kiert.Joe Höyt.kanava		
Sinisuhaukka	4.10. 1 m	Pyh Mulo	28.9. 1 p	Out Sätös
	" 1 m	Out Sysmäjärvi		

Kalasaäski	28.9.	1 m	Kon Pitkäranta	20.9.	1 m	Pyh Niittylahti
Nuolihaukka	5.10.	1 p	Out Sysmäjärvi	27.9.	1	Lie Piilo
Tuulihaukka	11.10.	1 p	Vär Sääperi	5.10.	1 m	Out Sysmäjärvi
Ampuhaukka	22.10.	1 p	Out Sysmäjärvi	19.10.	1 p	Joe Höyt.kanava
Pikku Falco	19.10.	1 m	Joe Höyt.kanava	11.10.	1 m	Joe Höyt.kanava
Kurki	30.9.	n.40 m	Tuu kk.	30.9.	25 m	Kon Lehmonharju
	"	3 m	Pyh Hammaslahti			
Rallus/Porzana	30.7.	1 p	Lip Roukalahti			
Nokikana	4.10.	5 p	Vär Sääperi	3.10.	2 p	Lip Särkijärvi
Töyhtöhyppä	10.10.	19 m+10p	Out Sätös	5.10.	1 p	Joe Höyt.kanava
				"	20 p	Out Sätös
				"	2 p	Kit Päätye
Tylli	28.9.	1 p	Kon Pitkäranta	23.9.	1 p	Out Vuonos
	"	5	Lie Kevätlahti			
Pikkutylli	6.9.	1 p	Joe Höyt.kanava	30.8.	1	Joe Höyt.kanava
Tundrakurmitsa	2.10.	1	Lie Kevätlahti	1.10.	2	Lie Kevätlahti
Kapustarinta	27.9.	1 p	Out Vuonos	9.9.	2 p	Lie Kevätlahti
Taivaanvuohi	19.10.	1 p	Joe Höyt.kanava	17.10.	2 p	Joe Repokallio
Jänkäkurppa	19.10.	1 p+1 m	Joe H.kan.	12.10.	2 p	Joe Höyt.kanava
Lehtokurppa	18.10.	1 p	Pyh Mulo	6.10.	1 p	Eno Uimaharju
Isokuovi	17.9.	1 p	Pyh Mulo	13.9.	1 p	Pyh Mulo
Pikkukuovi	24.8.	15 m	Lie Rauhala	8.8.	1 m	Pyh Mansikka-aho
Punakuiri	11.9.	14 m	Out Sysmäjärvi			
Metsäviklo	24.8.	1 p	Eno Uimaharju	4.8.	2	Lie Riikola
Liro	31.8.	1 p	Out Vuonos	28.8.	1 p	Joe Höyt.kanava
Rantasipi	31.8.	1 p	Out Vuonos	27.8.	2 p	Out Vuonos
Valkoviklo	30.8.	1 p	Joe Höyt.kanava	28.8.	1 p	Joe Höyt.kanava
Mustaviklo	27.8.	1	Joe Höyt.kanava	26.8.	2 p	Joe Höyt.kanava
Pikkusirri	20.9.	1 p	Joe Höyt.kanava	31.8.	20 p	Lie Kevätlahti
				"	1 p	Out Sysmäjärvi
					30 p	Out Vuonos
Lapisirri	23.9.	2 p	Out Vuonos	7.9.	1 p	Out Vuonos
Suosirri	10.10.	1 p	Kon Pitkäranta	7.10.	2 p	Joe Kulho
Kuovisirri	17.9.	1 p	Out Vuonos	31.8.	1 p	Out Vuonos
Jänkäsirriäinen	19.8.	2 p	Out Sysmäjärvi	14.8.	1 p	Out Sysmäjärvi
Suokukko	4.10.	1 p	Lie Sittalampi	30.9.	5	Lie Sittalampi
				"	3	Lie Riikola
Vesipääsky	16.8.	1 p	Out Vuonos	27.7.	5 p	Kon Pitkäranta
Selkälokki	17.10.	1	Lie Petroniemi	15.10.	1	Lie Petroniemi
Harmaalokki	15.11.	2	Joe Keskusta	19.10.	5 p	Joe Höyt.kanava
Kalalokki	13.11.	1 p	Joe Keskusta	26.10.	6	Lie Petroniemi
Pikkulokki	17.8.	1 p-juv	Kon Pitkär.	25.7.	5 m-juv	Lip Riihil.
Naurulokki	26.10.	1 p	Joe Mäntylä	5.10.	1	kiert. Pyh Mulo
Larus sp.	15.11.	1 m	Joe Keskusta	13.11.	1 m	Joe Keskusta
Kalatiira	6.9.	3 p	Joe Höyt.kanava	5.9.	1 p	Joe Keskusta

Sepelkyyhky	11.10.	2	Lie Mähkő	5.10.	1	p	Pyh Mulo
Asio sp.	21.10.	1	p Ilo Viinimäki				
Käki	18.8.	1	p Pol Martonvaara	15.8.	1	p	Pyh Mulo
Tervapääsky	7.9.	1	m Out Sysmäjärvi	28.8.	2	p	Joe Höyt.kanava
Kiuru	25.20.	1	p Pyh Mulo	4.10.	1		Lie Riikola
Tunturikiuru	12.10.	1	p Out Vuonos				
Haarapääsky	28.9.	1	m Pyh Mulo	27.9.	1	kiert.	Pyh Mulo
Räystäspääsky	19.9.	5	Lie Mähkő	17.9.	1		Lie Kevätlahti
Törmäpääsky	11.9.	1	m Pyh Mulo	2.9.	2	m	Out Sysmäjärvi
Kuhankeittäjä	19.8.	1	p Pyh Mulo	18.8.	1	p	Pyh Mansikka-aho
Mustavaris	16.11.	1	p Out Vuonos	5.11.	1	p	Out Kalaton
Puukiipijä	1.10.	2	m Pyh Mulo				
Peukaloinen	2.11.	1	p Joe Siilainen	3.10.	1		Pyh Mulo
Kulorastas	11.10.	1	m Out Sysmäjärvi	7.10.	2	m	Joe Repokallio
Räkättirastas	20.11.	1	p Joe Niinivaara	9.11.	1	p	Joe Penttilä
Laulurastas	27.10.	1	p Out Sysmäjärvi	5.10.	2	m	Kon Lehmonharju
Punakylkirastas	1.11.	1	p Joe Mäntylä	19.10.	5	m	Joe Höyt.kanava
Mustarastas	18.10.	1	Lie Petroniemi	14.10.	1	p	Joe Repokallio
Kivitasku	3.10.	1	p Out Vuonos	28.9.	1	p	Out Vuonos
Pensastasku	20.9.	1	p Toh Rantakylä	13.9.	1	p	Pyh Mulo
Leppälintu	20.9.	1	p Joe Sulkulahti	5.9.	2	p	Joe Sulkulahti
				"	1	p	Pyh Mulo
Satakieli	26.7.	1	p Kon Pilkko				
Sinirinta	7.10.	1	p Joe Repokallio	28.9.	1	p	Pyh Mulo
Punarinta	12.10.	1	p Pyh Reijola	5.10.	1		Lie Rauhala
Fencassirkkalintu	6.8.	1	p Joe Rep				
Ruokokerttunen	20.9.	1	p Pyh Mulo	17.9.	1	p	Pyh Mulo
Lehtokerttu	13.8.	1	p Pyh Niittylahti				
Pensaskerttu	29.8.	1	p Pol Martonvaara	18.8.	1	p	Pol Martonvaara
Hernekerttu	16.9.	1	p Pyh Mulo	14.9.	2	p	Pyh Mulo
Pajulintu	28.9.	1	p Pyh Mulo	21.9.	1	p	Joe Sulkulahti
				"	1	p	Pyh Niittylahti
Tiltaltti	20.10.	2	p Joe Sulkulahti	12.10.	1	p	Joe Repokallio
Harmaasieppo	30.9.	1	m Joe Vehkalahti	12.9.	1		Lie Rauhala
Kirjosieppo	17.8.	6	p Joe Sulkulahti	7.8.	1	p	Pyh Mansikka-aho
Rautiainen	5.10.	2	m Pyh Mulo	21.9.	4	m	Joe Höyt.kanava
Metsäkirvinen	28.9.	1	m Pyh Mulo	24.9.	1	m	Out Sysmäjärvi
Niittykirvinen	19.10.	1	m Pyh Mulo	14.10.	2	p	Out Vuonos
	"	2	m Out Sysmäjärvi				
Lapinkirvinen	21.9.	1	kiert. Pyh Mulo	19.9.	1	p	Pyh Mulo
				"	1	p	Joe Höyt.kanava
Västäräkki	12.10.	1	p Joe Repokallio	10.10.	1	p	Joe Kukkosens.
Keltävästäräkki	21.9.	1	kiert.Pyh Mulo	19.9.	1	kiert.	Pyh Mulo
Tilhi	30.11.	1	Lie Lamminkylä	9.11.	2	p	Joe Utra

Lapinharakka	16.11.	1	Lie Sarkkila	2.11.	1	Lie Merilä
Pikkulepinkäinen	7.9.	1	Lie Siikavaara	30.8.	1 p	Joe Höyt.kanava
Kottarainen	30.11.	1	Lie Timitra	23.11.	1	Lie Riikola
Viherpeippo	Talvehti		Lie	25.10.	1 p	Pyh Mulo
Tikli	8.11.	3 p	Pyh Mulo	19.10.	4 p	Joe Linnunlahti
Vihervarpunen	19.10.	1 p	Joe Hasanniemi	12.10.	2 p	Joe Keskusta
Hemppo	23.10.	8	Lie Sokojoki	19.10.		Pyh Reijola
Punavarpunen	30.8.	1 p	Pyh Mulo	28.8.	1 p	Pol Martonvaara
Punatulkku	5.10.	5 m	Pyh Mulo	4.10.	3 m	Pyh Mulo
Peippo	22.11.	1 p	Pyh Mulo	25.10.	1 p	Pyh Mulo
Järripeippo	5.11.	2	Lie Kirkkopuisto	1.11.	1	Lie Riikola
Kultasirkku	22.8.	1	Lie Mähkö			
Pohjansirkku	30.9.	1	Lie Rauhala	21.9.	2	Joe Sulkulahti
Peltosirkku	2.9.	1	kiert.Pyh Sintsin lampi	28.8.	5 p	Joe Höyt.kanava
Emb rus/pus	9.9.	1	äänt.Joe Höyt.kanava			
Pajusirkku	11.10.	1 p	Joe Höyt.kanava	10.10.	1 p	Joe Kukkosens.
				"	3 p	Joe Linnunlahti
Lapinsirkku	14.9.	1 p	Kon Kotalahti	8.9.	1	kiert.Pyh Mansikka- aho
Pulmunen	6.12.	1	äänt.m Kon Pitkär.	8.11.	1	kiert.Pyh Mansikka- aho

SYKSYN 1975 ARKTISET MUUTTAJAT

Jouni Pursiainen

Tämä yhteenveto perustuu kaikkiaan yhdeksään palautettuun arktikakaa-
vakkeeseen, joissa 14 lintumiestä ilmoitti havaintojaan. Alueellises-
ti mukana ovat vain Joensuun ympäristökuntien, Outokummun ja Lieksan
havainnot, kun aikaisemmin on ollut käytettävissä runsaasti tietoja
myös Tohmajärveltä, Kiteeltä ja Värtsilästä.

KUIKKALINNUT

Kuikkalintujen muuton kulku ei eronnut syksystä 1974 muuten kuin mää-
rällisesti, sillä yhteismäärä jäi kolmasosaan edellisyyksyisestä.
Ensimmäiset nähtiin 28.7. ja 30.8. Pyhäselässä. Muuton päävaihe alkoi
27.9. 21 linnun voimalla Outokummussa ja jatkui 28.9. kahdeksan linnun
voimalla ja huipentui 4.10., jolloin Pyhäselän Mulossa muutti 129
gaviaa ja Outokummussa 88 gaviaa. Tuupovaarassa muutti 8.10. 9 sp:tä
ja viimeinen gavia=kuikka näyttyi 12.10. Outokummun Vuonoksessa.
Loppusummaksi tuli 262, joista kuikkia tunnistettiin neljä.

VALKOPOSKI- JA SEPELHANHI

Vain muistoja kevään valkoposkihanhista, sillä kaavakkeista löytyi ainoastaan yksi havainto: 28.9. Kontiolahden Pitkärannassa 10 muuttavaa sepelhanhea.

VESILINNUT

Ensimmäiset arktiset vesilinnut nähtiin 6.9., jolloin 70 allia/melanittaa muutti SW Sysmäjärvellä. Seuraavat linnut nähtiin 19.9., 2 p mustalintua Joensuussa Höytiäisen kanavalla ja syksyn ainoat pilkkasiivet 2 yks. p Vuonoksessa. 20.9. muutti 50 allia ja 60 allia/melanittaa Sysmäjärvellä. Syyskuun loppupäivinä lepäili Vuonoksessa parhaimmillaan 32 allia. 3-4.10. tuuli alkoi voimakkaasti puhallella koillisesta ja niinpä todettiin selvä huippu 4.10., jolloin Mulossa muutti aamutunteina 1640 vesiäistä. Lisäksi Sysmäjärvellä viivähti 250 allia/melanittaa. Muuten syksyn havainnot koskevat erillisiä pikkuparvia. Muutto hiljeni kohta lokakuun puolivälin jälkeen, mutta vielä 25.10. olemalla Polvijärvellä yksinäinen mustalintu. Syksyn yhteismäärä, 2681 vesilintua, on noin 3/4 edellisvuosisesta. Alleja tunnistettiin 219 ja mustalintuja 15.

Lapasotkia nähtiin Höytiäisen kanavalla 20.9. ja 11.10. kaksi paikallista sekä Vuonoksessa 7.10. 2 yks. ja 14.10. 1 yks.

KAHLAAJAT

Kahlaajahavainnot koskevat lähes täysin lepäileviä lintuja. Valtaosa havainnoista on peräisin Outokummun Vuonoksesta ja Sysmäjärveltä sekä Kontiolahden Pitkärannasta.

Tyllien muutto käynnistyi heinä-elokuun vaihteessa, jolloin ensimmäiset saapuivat Pitkärannan paikallisten lintujen seuraan. Vilkkainta aikaa oli 14.8.-9.9., jolloin vakiopaikoilla piiperteli kymmenkunnan yks:n parvia. Suurin määrä 38 p levähti 16.8. Vuonoksessa. Viimeiset 5 tylliä nähtiin 28.9. Lieksan Kevätlahdella. Yhteismäärä kohosi 135:een. Tundrakurmitsoja nähtiin 24.8.-10.10. yht. 51, huippuna 24.8. 15 SW Sysmäjärvellä ja 16.9. 16 p Vuonoksessa.

Punakuirista tehtiin vain yksi havainto, 11.9. 14 yks. SW Sysmäjärvellä.

Punajalkaviklot näyttäytyivät kesä-heinäkuussa 8 kertaa yht. 26 yks:n voimalla. 13.7. oli Sysmäjärvellä peräti 14 yks. paikallisena.

Pikkusirrit esiintyivät edellisvuosisesta selvästi runsaampina, yhteisumman ollessa nyt 397. Ensimmäinen yksilö nähtiin 7.7. Sysmäjärvellä. Muuton huippu sattui 14.-19.8., jolloin nähtiin yht. 267 yksilöä: mm. 14.8. Sysmäjärvellä 100 p, Pitkärannassa 17.8. 44 p ja 19.8. Sysmäjärvellä 60 p. 31.8. oli Vuonoksen ja Kevätlahden pikkusirrien summa 55. Hännänhuipuksi jäi Höyt.kanavalla 20.9. vierailut pikkusirri.

Lapinsirrejä nähtiin 30.6. lähtien yhteensä 113 yksilöä, joista lähes 90% Sysmäjärvellä. Huippu oli 14. ja 19.8., jolloin siellä oleskeli 30 lintua paikallisina. 27.8. tavattiin Vuonoksessa 10 yks. ja sen jälkeen tehtiin vain yksi havainto kovasti myöhään, 23.9. 2 p Vuonoksessa.

Suosirrien osalta muutto alkoi 27.6. Heinä-elokuun suurimmat parvet todettiin 23.7. Kiteen Päätyenlahdella (20.p), 24.7. Sysmäjärvellä (20 p) ja 27.7. Pitkärannassa (15 p). Selvää piristymistä tapahtui vasta syyskuun loppupäivinä: 23.9. viivähti Pitkärannassa 150 yks. ja samassa paikassa muutti 28.9. 3+14+20 suosirriä ja 50+30+12 sirri sp:tä sekä lisäksi nähtiin 110 p sirriä. Muuton päättymisestä kertoo 10.10. Pitkärannassa nähty lintu. Loppusummaksi tuli 551, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin syksyllä 1974.

Kuovisirrien muuton aloittivat 16.7. Vuonoksessa viivähtänyt 14 vanhan linnun parvi ja Sysmäjärvellä nähdyt 5 yks. 14.8. nähtiin Sysmäjärvellä peräti 40-60 paikallista lintua ja 19.8. vielä 15 yks. Syksyn yhteissumma oli 94-114 yks. Viimeinen havainto 17.9. 1 p Vuonoksessa.

Jänkäsirriäisiä näkyi 30.6.-19.8. 7 yksilöä.

Kovin runsas ei vesipääskykään ollut, sillä 1.7.-16.8. näitä havaittiin 14 yks., mm. 27.7. Pitkärannassa viiden linnun parvi.

Vielä vähälukuisempia kahlaajia olivat karikukko (1 yks.) ja isosirri, josta kaksi havaintoa (mm. 27.8. 2 yks. Vuonos) sekä pulmussirri, josta myös kaksi havaintoa (mm. 27.8. 10 yks. Vuonos).

Kirjallisuutta:

Rauste, V. & Kapanen, M. 1974: Kevään 1973 arktiset muuttajat Joensuussa - Siipirikko 1/1974 s. 2-4

Miettinen, J. 1975: Kevään 1974 arktiset muuttajat - Siipirikko 1/1975: 13-15.

Pursiainen, J. 1975: Syksyn 1974 arktiset muuttajat - Siipirikko 1/1975: 31-33.

Pursiainen, J. 1975: Kevään 1975 arktinen muutto - Siipirikko 2/1975: 26-28.

SYKSYN 1975 PEDOT

Kari Varonen

Kiinnostus petomuuton seuraamiseen on ilmeisesti edelleen kasvamassa vaikkakin Joensuun osalta petosummat jäävätkin melko vaatimattomiksi tämän syksyn osalta. Tilannetta korjaavat kuitenkin maakunnassa teh-

dyt havainnot.

Buteoiden kohdalla ei tapahtunut mitään massaryntäystä, mikä näkyy summissa kun niitä verrataan edellisen syksyn määriin. Ensimmäinen etelään muuttava hiirihaukka nähtiin 20.8. Outokummussa. Päämuutto, jos sellaisesta voi tänä syksynä puhuakaan, oli elokuun lopulla; 25.-29.8. yhteensä 25 m. Viimeinen havainto lajista tehtiin Tohmajärvellä 14.10. Ensimmäinen piekana nähtiin 20.8. Ilomantsissa. Parhaita päiviä olivat 4. ja 5.10., jolloin muutti yhteensä 28 yks. Viimeinen muuttaja nähtiin 19.10. Outokummussa.

Havainnot muuttavista mehiläishaukoista rajoittuvat ajalle 13.8.-21.9. Buzzardien määrän huima nousu edelliseen vuoteen nähden johtunee kriittisemmästä suhtautumisesta petolintujen määrittämiseen.

Accipitereitä nähtiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna. Varpushaukkojen muutto alkoi melko vilkkaana jo elokuun loppupuolella ja oli suurimmillaan syyskuun puolivälissä. Kummastakin lajista on havaintoja lokakuun puoliväliin asti melko tasaisesti. Viimeiset kanahaukat nähtiin 19.10. Outokummussa ja Pyhäselässä, kummassakin 1 p. Vastaava päivämäärä varpushaukan osalta on 10.11., jolloin Joensuussa nähtiin 1 p (talvehtiva?).

Suohaukkoja muutti elokuun puolivälistä lähtien. Viimeiset sinisuo-
haukat nähtiin 4.10. (Pyhäselkä 1 p/m ja Outokumpu 1 m). Ruskosuo-
haukasta on yhteensä 3 havaintoa, joista viimeinen 20.9. Joensuussa.
Kalasääskestä on ainoastaan 8 muuttohavaintoa. Viimeinen etelään mat-
kaaja nähtiin 28.9. Kontiolahdella.

Falcoja oli melko mukavasti (yht. 108). Selvästi muuttavia nuolihauk-
koja oli elokuun puolivälistä syyskuun lopulle. Viimeinen havainto
lajista on 5.10. Outokummussa. Tuulihaukkojen määrä on ilahduttavasti
noussut vaikkakin tähän lienee ainoana syynä Outokummussa kovasti te-
hostunut muutontarkkailu (ks. taulukko). Muuttohavaintoja lajista on
elokuun puolivälistä aina lokakuun alkuun. Syksyn viimeinen havainto
on 11.10. Värtsilästä, missä oli saalistava koiras. Ampuhaukkoja muut-
ti elokuun loppupuolelta lokakuun alkuun. Viimeiset kolme muuttajaa
nähtiin 10.10. Outokummussa.

Seuraavassa taulukossa ovat petosumat tärkeimpien kuntien osalta.
Yhteissummiin on otettu mukaan nekin kunnat, joita ei näy taulukossa.

	Ilo	Joe	Kon	Lie	Out	Pol	Pyh	Toh	Vär	Yht.
Ebut		5		1	14	10	5	1	7	43
Blag	3	7	6	2	39	2	9		2	70
Buteo sp.	7	6	4		27	7	3		10	64
Anis	1	11	2	3	52	1	27	1	2	103
Agen		11	2	3	19		3	1	3	44
Acc sp.		1	1		7		3			12
Papi		1	1		10	1	2	2	2	19
Buzzard		23			16		3	5	9	56
Ccya	1	2	2	2	17	3	3			32
Caer		1	1		1					3
Phäl		2	1	1	2	1	1			8
Fsub	1	2	3	1	6	2	7		3	28
Ftin	1				20	3	5		1	30
Fcol		5	5	4	15		8			38
Falco sp.		4	2				2	4		12
Achr		1	1							2
Aquila/Halb					1					1
Mmig								2		2
Yht.	14	82	31	17	246	30	81	16	39	567

NIITTYKIRVISEN (A.PRATENSIS) SYYSMUUTOSTA -75 OUTOKUMMUSSA

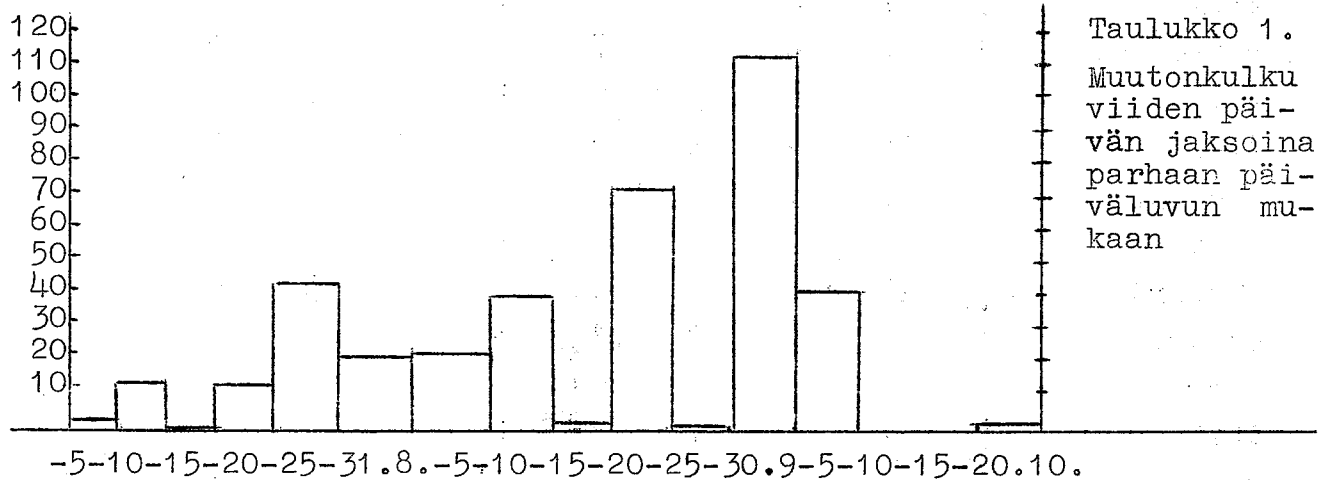
Arto Juvonen

Havaintoaineistoni n. 600 yksilön mukaan olen katsauksessa pyrkinyt selvittämään muuton kulun, parvikoon, vuorokauden aikaisen muuttoaktiivisuuden ja muuttosuunnat. Aineistossani ei ole lämpötiloja, joiden mukaan voisi selvittää sään vaikutuksen tarkemmin, ja lento-
korkeuksia. Havainnot olen koonnut kahdesta muutontarkkailupisteestä Sysmäjärvellä; toinen Alankon pellot ja toinen n. km:n päässä edellisestä oleva Aittosärkkä.

Muutonkulku

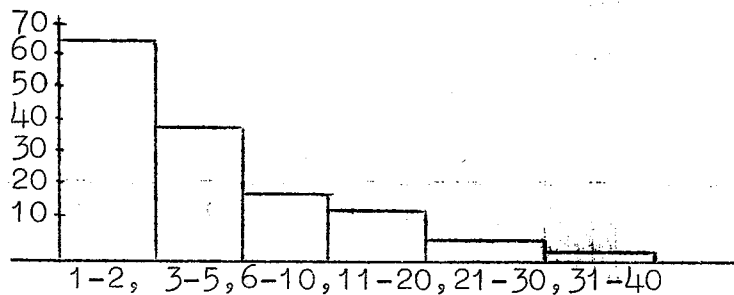
Muutto alkoi heti elokuun alulla, ensimmäisenä päivänä 3 ja toisena yksi muuttaja. Sen jälkeen muutto pysyi kuun puolivälille asti tasaisen heikkona parhaiden päiväsummien jäädessä alle 20 yks:n. 22.8. muutti 41 yks. joka jäikin parhaaksi päiväluvuksi aina 20.9. asti, jolloin muutti 75 yks. Parhaaksi päiväksi muodostui 28.9. jolloin muutti hieman yli tunnin sisällä klo 6.10-7.20 yhteensä 111 yks. suurimman parven ollessa 25 yks. Sen jälkeen niittykirvisrintamalla hiljeni ja eräänlaisen loppurynnistuksen muodosti syksyn suurin muutto-

parvi 4.10. n. 40 SW. 5.10. havaitsin koko päivän aikana vain 11 muut-
tajaa. Viimeiseksi havainnoksi jäi 19.10. 2 SW.

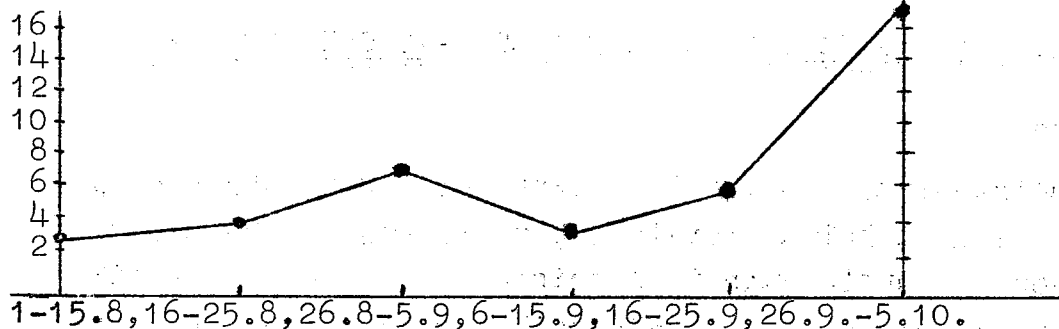

Parvikoko

Tapaamiskertoja

Parven keskimääräinen koko

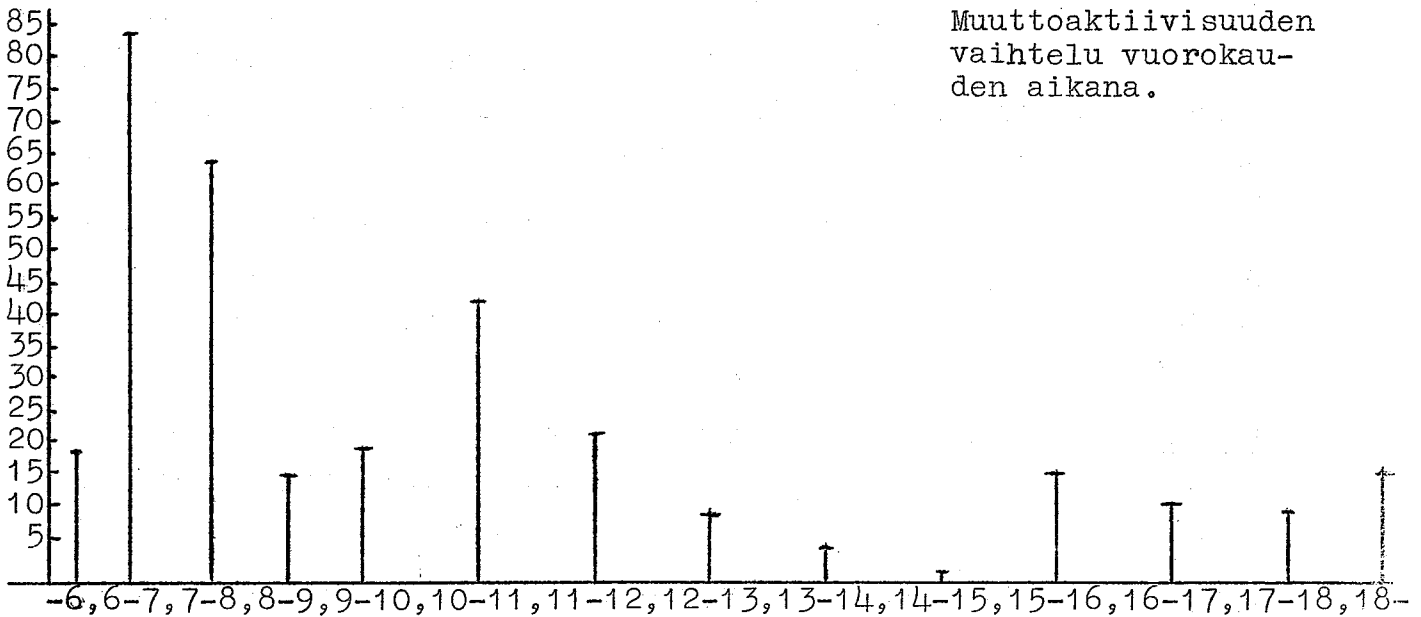
Taulukosta 2 näkee parvien jakaantumisen erikokoluokkiin. Aineisto käsitti 127 parvea, joista yli 50% olivat 1-2 yks. käsittäviä parvia. Toiseksi suurin ryhmä on 3-5 yks. ja 6-10 yks:n suuruiset muuttoparvet ovat suhteellisen harvinaisia, näitä oli aineistosta vain 13 eli n. 10%. 11-20 yks. käsittäviä parvia tapasin vain 10 ja yli 20 yks:n parvia vain 4 joista suurin 4.10. n. 40 yks. Lepäilevinä eivät 20 yks:n parvet ole mitenkään harvinaisia. Syksyn suurimman lepäilevän parven tapasin eräällä maanottoalueella jossa 21.8. n. 70 niittykirvistä ja 10-15 metsäkirvistä. Lisäksi 13.9. Vuonoksessa laajemmalla alueella n. 100 yks.

Taulukosta 3 voi huomata, että keskimääräinen parvikoko suurenee sitä mukaa kun muutto edistyy. Keskimääräinen parvikoko syksyllä oli 5,1 yks.

Muuton vuorokauden aikaisvaihtelu

Taulukko 4.

Muuttoaktiivisuuden vaihtelu vuorokauden aikana.

Taulukossa 4 on esitetty muuttoaktiivisuuden vaihtelu päivän mittaan. Ennen kuutta muutto on vielä jäässä, mutta voimistuu huippuunsa heti kuuden jälkeen. 7-8 aikavälinä muutto jo hieman hiljenee ja kello 8-10 se on jo melko vähäistä. Omituinen vaikeasti selitettävä huippu on 10-11. Syksyn toiseksi parhaana päivänä 20.9. osui huippu tähän väliin (10-11) jolloin muutti 30 yks., kun taas 28.9. muutti klo 6.10-7.00 65 yks. ja 7.00-7.20 46 yks. jonka jälkeen ei yhtään. Tosin sinä päivänä alkoi sataa 9:n aikoihin. Säätekijöissä ei pitäisi olla erona mitään mikä vaikuttaisi tähän eroon. Aikavälissä 12-15 on muutto lähes olematonta piristyen hieman klo 15 jälkeen. Havainnot muuttoaktiivisuudesta vuorokaudenaikaisvaihtelusta olen koennut viikonlopuilta 16.-17.8., 23.-24.8., 31.8., 6-7.9., 13.9., 20.-21.9. ja 28.9. Se käsitti yhteensä 314 yks.

Muuttosuunnista

Alkusyksystä näki joitakin selvästi muutolla olevia niittykirvisiä matkalla mikä minnekin selvänä päämuuttosuuntana ollen kuitenkin SW, mutta alkuaikoina esiintyi runsaasti myös selvästi S:ään muuttavia. Mitä pitemmälle muutto kului, sitä suurempi osa matkasi määrätietoisesti SW. Esimerkiksi 20. ja 28.9. muuttivat kaikki SW.

VAELLUSLINNUT SYKSYLLÄ 1975

Tapani Missonen

Syksy oli jälleen vaeltajien osalta verrattain vaisu. Näkyvimmat vaelluslajit olivat pyrstötiainen ja urpiainen. Lisäksi edellisen syksyn puutteet, hiiripöllö ja pohjantikka, näyttäytyivät monin pai-

koin Pohjois-Karjalaa.

Oheinen katsaus syksyn 1975 vaeltajiin perustuu seuraavien jäsenten palauttamiin kaavakkeisiin: R.Erola, J.Eronen, J.Hyttinen, A.Juvonen, M.Kapanen, Kari Koskela, Kimmo Koskela, E.Lappi, P.Liimatta, T.Missonen, J.Pursiainen, J.Tiussa ja K.Varonen.

Hiiripöllö. Vuoden tauon jälkeen hiiripöllöjä näyttäytyi jälleen eri puolilla Pohjois-Karjalaa. Ensimmäinen pöllö 12.9. Pyh Mansikka-ahossa ja viimeinen 8.11. Joe Leveälahdessa. Yhteensä seitsemän havaintoa ja kaikissa tapauksissa yksinäinen lintu.

Käpytikka. Elo-syyskuulta vain muutamia havaintoja vaeltavista käpytikoista. Paikallisten päiväsummatkin parhaimmilta retkiltä alle 10 yksilön.

Pikkutikka. Yhteensä yhdeksän havaintoa ajalta 19.8.-11.10. Kaikissa muissa tapauksissa yksinäinen tikka, paitsi 14.9. 2 yks. NE Pyh Mulossa.

Pohjantikka. Pohjantikalla tuntui esiintyvän pientä vaellusta. Ensimmäinen 1.9. Pyh Mulossa ja viimeinen havainto 6.12. Enon Uimaharjusta. Pääosa havainnoista tehtiin syys-lokakuussa, mm. 6.9. 2 yks. Pyh Mulossa. Havaintokertoja pohjantikasta kertyi syksyn aikana kaiken kaikkiaan 13, jotka em. tapausta lukuunottamatta koskivat yksittäistä tikkaa.

Harakka. Lokakuulta joitakin havaintoja korkealla yksittäisistä tai muutaman yksilön parvissa kohti länttä lentävistä harakoista.

Närhi. Pientä vaellusta syys-lokakuussa. Parhaimmat päivät Pyh Mulossa 12.9. yht. 14 SW, 27.9. 25 SW; 4.10. 15 SW ja 5.10. 14 SW-NE sekä Oku Sysmäjärvellä 5.10. yht. 39 yks. NW-SW. Suurimmassa parvessa havaittiin 12 yksilöä.

Kuusitiainen. Pieni vaellus syys-lokakuussa. Yhteensä paikallisena + vaeltavana havaittujen kuusitiaisten lukumäärä vähän yli 300 yks. vaellussuunnan ollessa SW-NW. Suurimmat parvet 12.10. n. 60 W Joe Keskusta ja 26.10. n. 50 ruokailevaa Joe Linnunlahdella.

Lapintiainen. Katso harvinaisuusluettelo.

Parus lajit. Em. tiaisten lisäksi tali-, hömö- ja sinitiaisilla pientä liikehdintää syys-lokakuussa. Päiväsummat kunkin lajin osalta parhaimmillaan vain 20-30 yksilöä. Huomattavimmat Parus sp. havainnot 11.10., jolloin n. 100 + n. 30 yks. NW. Kyseessä oli todennäköisesti kuusitiaiset.

Pyrstöttiainen. Havaintoja kertyi viimesyksyistä selvästi enemmän. Kuukausittain havainnot jakautuivat seuraavasti: elokuussa 1 havain-

to/5 yksilöä, syyskuu 11/120, lokakuu 34/269, marraskuu 6/57 ja joulukuu 1/5. Yhteensä 53 havaintoa/420 yksilöä. Yleisimmin parvissa 7-12 pyrstötinttiä, suurin parvi 28 yks.

Hippiäinen. Vilkasta liikehdintää syyskuussa ja lokakuun alkupäivinä. Parhaimmat päivät Pyh Mulossa 25.9. 169 yks. ja 28.9. 319 yks. vaeltamassa puita pitkin W. Lisäksi muutamina syyskuun loppupuolen öinä kuului vilkasta hippiäisen ääntelyä.

Tilhi. Syksyn ensimmäinen tilhi näyttäytyi 18.9. Joe Niinivaaralla, missä se oleili pari päivää paikallisena. Seuraavat töyhtöpäät 28.9. Joe Höytiäisen suistossa, missä havaittiin 40 yks:n parvi ja samana päivänä 1 + 6 SW Outokummussa. Seuraavina päivinä lukumäärät kasvoivat, mm. 1.10. yhteensä 277 yks. eri puolilla Joensuuta. Syksyn suurin parvi, n. 350 yks., nähtiin 3.10. Joe Niinivaaralla. Lokakuun puolenvälin jälkeen tilhet vähitellen hävisivät. Marraskuun suurin parvi 14 yks. ja joulukuussa enää vain yksittäisiä lintuja.

Vihervarpunen. Vihervarpusia esiintyi syys-lokakuussa verrattain runsaasti. Huippupäiviä Pyh Mulossa 13.9. 115 yks. SW, 19.9. 99 SW, 27.9. 269 SW ja 1.10. 386 SW. Lisäksi 21.9. 210 paikallista Joe Höytiäisen suistossa.

Urpainen. Yleisimpänä näyttäytynyt vaelluslaji. Syyskuun lopulta joulukuun puoleenväliin havaintoja lähes päivittäin usean kymmenen yksilön parvista, tämän jälkeen enää yksittäisiä lintuja tai enintään muutaman kymmenen yksilön parvia. Vaellus keskittyi lokakuulle, mm. Oku Sysmäjärvellä 4.10. yht. 1280 yks. pääasiassa NW-SW, seuraavana päivänä yht. 1620 W-NW, 10.10. 895 W-NW ja 11.10. 925 W-NW. Joe Höytiäisen suistossa 12.10. 592 W-NW ja 26.10. 575 W. Suurimmat parvet käsittivät 100-200 yksilöä.

Punatulkku. Lievää vaellusta syys-lokakuun vaihteessa. Suurin päiväsumma 28.9. Pyh Mulossa, missä 144 yks. aamupäivän aikana SW. Muutoin päiväsummat vain muutamia, korkeintaan parikymmentä yksilöä. Vaellussuunta etupäässä NW-SW.

Taviokuurna. Ensimmäiset taviokuurnat ilmestyivät 19.10. Pohjois-Karjalan maisemiin, jolloin 1 yks. SW Oku Sysmäjärvellä. Pääosa havainnoista tehtiin loka-marraskuun vaihteessa, vaikkakin suurin parvi, 10 yks., havaittiinkin Toh Riikolassa 27.12. Vielä 8.1. vaelsi 2 + 1 yks. S Tuu kirkonkylässä. Yhteensä 17 havaintokertaa 50 yksilöstä.

Käpylintu. Jo kesä-heinäkuusta lähtien pientä liikehdintää. Huippukuukaudet syys- 121 yks. ja lokakuu 354 yks. Paras päivä Oku Sysmäjärvellä 1.10., jolloin yht. 95 yks. SE-SW. Vallitsevana vaellussuuntana läntiset ilmansuunnat. Määritettyjä isokäpylintuja tavattiin kolmesti yhteensä 17 yksilöä.

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1975

Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y:n toimintavuodesta 1975 vastasi 15.1. vuosikokouksessa valittu hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Paavo Liimatta. Varsinaisiksi jäseniksi tulivat valituiksi Reijo Erola, Juhani Hyttinen, Matti Kapanen, Kari Koskela ja Tapani Missonen sekä varajäseniksi Juha Eronen ja Kari Varonen. Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Reijo Erolan, rahastonhoitajaksi Juhani Hyttisen ja sihteeriksi Tapani Missosen.

Yleisiä kokouksia pidettiin vuoden aikana seitsemän, joista kevätkaudella neljä ja syyskaudella kolme. Osanottajia on ollut kokouksissa 16-23:een, keskimäärin 19 henkilöä kokousta kohti. Hallitus kokoontui viisi kertaa pohtimaan yhdessä yhdistyksen toimintaa. Yhdistyksemme jäsenmäärän kasvu on ollut ilahduttavan suuri, vaikka ei päästyäkään Reijo Erolan Siipirikossa 2/74 esittämään tavoitteeseen kolminkertaisesta jäsenmäärästä vuoteen 1974 verrattuna. Jäsenmäärämme kasvoi "ainoastaan" 30:stä 59:ään eli kaksinkertaiseksi. Toisaalta jäsenmäärämme kasvuun on osasyllisenä yhdistyksemme julkaisu Siipirikko, joka on herättänyt mielenkiintoa myös maakuntamme ulkopuolella. Siipirikko ilmestyi kolmena numerona sisältäen yhteensä 96 sivua "väkeviä haviksia", kuten Suomenselän linnuissa asia ilmaistiin. Ulkoasua on parannettu siltä osin, että kansilehti on valokuvallinen.

Mitään suurempia esitelmiä yhdistyksemme kokouksissa ei pidetty. Kokousten höysteenä oli ainoastaan jäsenten ottamia diakuvia.

Lintuatlas oli vuoden tärkein projekti, joka jatkui jo toista vuotta. Havaintoja on kertynyt kaikenkaikkiaan 83 ruudulta, mikä on noin kolmannes koko atlasruutujen määrästä Pohjois-Karjalassa.

Lisäksi yhdistyksemme jäsenet ovat osallistuneet valtakunnallisiin tuulihaukka- ja kalasääskitutkimuksiin siltä osin, mitä Pohjois-Karjalan kunnat ko. lajeista antavat myöten.

Tapani Missonen
Sihteeri

VUODEN 1975 RARITEETIT

Matti Kapanen

Vuosi 1975 oli rariteettien osalta erittäin antoisa. Vaikka todella suurharvinaisuuksia ei juuri havaittu, tuli "pikkurareja" sitäkin enemmän. Erityisesti kiintyi huomio eräiden normaalisti hyvin vähä-lukuisten lajien runsaaseen esiintymiseen (esim. harmaahaikara). Samoin tehtiin mm. lampiviklosta, rantakurvista ja kotkista yllättävän monta havaintoa. Maakunnalle uusiksi lajeiksi saatiin ainakin mustahaikara, keltahemppo ja harmaasirkku.

Tämän vuoden havainnot joutuivat ensimmäistä kertaa lajista riippuen joko valtakunnallisen tai alueellisen rariteettikomitean käsittelyyn. Rariteettikomiteoiden toiminnasta ja tarkoituksesta on jo ollut aikaisemmin puhetta (ks. LINTUMIES 2/1975 s. 70-72, 1/1976 s.24-26 ja SIIPIRIKKO 2/1975 s. 2-4), joten niihin ei tässä yhteydessä puututa sen enempää. Sen sijaan on syytä todeta, että paikallisen komitean perustaminen osoittautui tarpeelliseksi ja onnistuneeksi ratkaisuksi. Kuitenkin komitean toimintaa tulee edelleen kehittää ja olisikin toivottavaa, että havainnoitsijat esittäisivät hyviä ajatuksia (myös kritiikkiä), sillä ainoa keino on tiivis ja rakentava yhteistyö havainnoitsijoiden ja komitean välillä.

Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa havainnoitsijoita eräistä kaavakkeiden täyttämiseen liittyvistä seikoista. Ensinnäkin kaavake tulisi täyttää mahdollisimman pian havainnon tekemisen jälkeen ja lähettää edelleen komitealle. Kaavake on syytä täyttää erittäin huolellisesti ja täydellisesti. Komitea käsittelee havainnon pelkästään kaavakkeen tietojen mukaan, joten puutteellisesti täytetty kaavake voi aiheuttaa jopa havainnon hylkäämisen tai komitea joutuu pyytämään lisäselvityksen. Erityistä huolellisuutta vaaditaan, kun on kysymyksessä eräät vaikeasti määritettävät lajit (esim. kilju- ja tundrahamhi, kotkat jne.). Tässä suhteessa olikin vuoden 1975 monissa kaavakkeissa runsaasti toivomisen varaa. Toivottavasti tilanne jatkossa korjaantuu.

Merimetso (Phalacrocorax carbo). Out Sysmäjärvellä 27.4. 3 NE ja 1.5. 3 W (AJ). Joe Vehkalahdella 1.5. 1 yks. (JE ym.). 3.5. Joe Kukkosensaaren edustalla Pielisjoessa 1 juv. (MK, PL) ja 9.5. Pyhäselällä Kukkosensaaren kärjen edustalla 1 ad., joka lähti N (MK). 23.5. Lie Petroniemessä 2 kallioluodolla (ELi) ja 3.7. Enon Ahvenisella 1 juv. (KiK).

Harmaahaikara (Ardea cinerea). Parin keväthavainnon lisäksi runsaasti havaintoja syyskesäältä. 8.5. Joe Kukkosensaaren yli 1 W (KV) ja

Joe Ukonlahdella 1 NE (JE). 10.8. Lip Luhtasalmella 2 (PH) ja Kon Pitkärannassa 2 (MK ym.). 12.8. lähtien Joe Höytiäisen kanavalla 2 ja vielä 27.8. 1 yks. (MK, PL ym.). 12.8. Ilo Alakoitalla 2 ja 13.8. Ilo Mekrijärvellä 1 yks. (KV). 15.8. Kit Päätyenlahdessa 1 (KaK) ja 16.8. Ilo Kivisalmella 1 yks. (RE).

Kattohaikara (Ciconia ciconia). 10.7. 1 yks. purjehti Ilo Mekrijärven yli WSW (KV).

Mustahaikara (C. nigra). 23.8. 1 juv yks. Joe Höytiäisen kanavalla, jossa viipyi paripäivää (JH).

Harmaasorsa (Anas strepera).⁺ Out Vuonoksen altailla 28.9. sinisorsien mukana 2 yks. (AJ).

Tundrahanhi (Anser albifrons). 1.5. Enon Uimaharjussa 1 yks. (RE). Kon Pitkärannassa 8.5. 7 ja 14.5. 5 yks. (KiK). 10.5. Ilo Kesonsuolla 3 (JE ym.) ja Lip Heponiemessä 14.5. 1 yks. (TL).

Kiljuhanhi (A. erythropus).⁺ 1.5. muutti 3 yks. Joe Linnunlahden yli NE (JH).

Kilju/tundrahanhi (A. ery/alb). 8.5. Pyh Mulossa 1 N (JP). Kon Pitkärannassa 12.5. 3 ja 17.5. 8 (JE, KaK ym.). 12.5. Ilo Kesonsuolla 6 (KV).

Pikkujoutsen (Cygnus columbianus). 26.-27.4. Enon Uimaharjussa 1 (RE) ja 2.-7.5. Out Sysmäjärvellä 1 osittain juv. pukuinen (MK ym.).

Maakotka (Aquila chrysaetos). 15.3. 1 juv. NE Joe Repokalliossa (JH). Pyh Niittyahdessa 19.4. 1 ad. SE ja 20.4. 1 ad. NW (JP). 27.4. Toh Kangasvaarassa 1 juv. E ja hieman myöhemmin 2 juv. N (TM ym.). 20.4. Joe Iksenniityllä 1 juv. NW (AK, HP ja RP). 21.9. Kon Heraniemessä 1 ad. SW (PL) ja 11.10. Joe Rantakylässä 1 juv. E (MK).

Haarahaukka (Milvus migrans). 26.4. Joe Linnunlahden yli 1 yks. (KT, IT). 27.4. Toh Kangasvaarassa 1 SW (TM ym.). 22.8. Toh Vepsässä 2 (TE).

Haarahaukka-laji (Milvus sp.). 29.4. Rää Haapasalmessa 2 (PL).

Merikotka (Haliaetus albicilla). 27.4. Toh Kangasvaarassa 1 ilm.ad., joka lähti SSE (TM ym.). 12.8. Ilo Mekrijärvellä 1 ad paikallisena (KV ym.).

Kotka-laji (Hal. alb./Agu sp.). Seuraavat havainnot koskenevat lähinnä joko nuoria merikotkia tai jompaa kumpaa kiljukotkalajia. 25.4. Joe Höyt. kanavalla 1 yks. (TS). 2.6. Kon Pitkärannassa 1 yks. ja 13.7. samassa paikassa 1 yks. (KiK, JP). 11.10. Out Sysmäjärvellä 1 SSW (AJ).

Muuttohaukka (Falco peregrinus). 22.4. Joe Vehkalahden yli 1 yks. (JE ym.). 27.4. Toh Kangasvaarassa 1 muuttava, lisäksi pari tuntia myöhemmin myös toinen iso Falco, todennäköisesti sekin muuttohaukka

(TM ym.) ja samana päivänä Out Sysmäjärvellä 1 yks. (AJ). 13.5. Kon Pitkärannassa 1 vanhus (MK, PL) ja seuraavana päivänä samassa paikassa ilmeisesti sama lintu (KiK).

Viiriäinen (Coturnix coturnix). 7.6. lähtien Joe-Kon Iiksenniityllä 2 koirasta elokuun alkupäiviin saakka (AK ym.). 1.7. Out Suvisrannassa 1 koiras (AJ), samoin 21.8. Pyh Mulossa 1 (JP).

Liejukana (Gallinula chloropus). 7.5. tavattiin Pyh Mulossa piisaminrautoihin takertunut lintu (Mika Susi, JP) ja 2.6. lähtien samassa paikassa innokkaasti huuteleva koiras (ELn ym.). 20.5. lähtien 1 yks. Joe Ukonlahdessa (JE ym.).

Keräkurmitsa (Charadrius morinellus). 13.8. Ilo Alakoidalla 1 paikallinen rantalietteellä (KV ym.).

Heinäkurppa (Capella media).⁺ 21.8. Lie Rantalassa Sittalammella 2 paikallista (ELi) ja 20.9. Joe Höyt.kanavalla 1 nuori lintu (MK, TM ym.).

Mustapyrstökuiri (Limosa limosa). 7.5. Joe Vehkalahdella 1 (KT). 8.5. Kon Pitkärannassa 1 yks. (KiK) ja samassa paikassa 17.5. kuultiin hyvin todennäköisesti tämän lajin soidinlaulua (JE ym.). 17.5. Out Vuonoksen altaiden yli 1 yks. (MK, TM).

Lampiviklo (Tringa stagnatilis).⁺ 12.5. Lie Kevätlahdella 1 ruokaileva (JK). 17.5. Out Vuonoksessa 1 yks. (MK, TM) ja 20.5. Kon Pitkärannassa 1 yks. (MK, KiK).

Rantakurvi (Xenus cinereus).⁺ 24.5. Joe Kukkosensaaren kannaksella 1 yks. (MK). 11.6. Kon Pitkärannassa 1 (MK, KiK, PL). 22.6. Joe Höyt.kanavalla 1 (TM) ja 3.7. Pyh Mulossa 1 (JP).

Merikihi (Stercorarius parasiticus). 11.5. 1 tumma Pyh Mulossa (JTa). 20.5. Joe Kulhossa 3 vaaleaa NE (MK, KiK) ja 21.5. Joe Vehkalahdella 1 vaalea (ELn).

Mustatiira (Chlidonias niger). 14.5. Toh Rantakylässä 1 yks. (TE) ja 4.6. Kon Pitkärannassa 1 (KiK).

Räyskä (Hydroprogne caspia). 30.6. Out Vuonoksen altailla 2 rääkyen S (MK, VR) ja 5.9. Joe Ilosaarella 1 Pielisjokea seurailleen. (KV).

Lapintiira (Sterna paradisaea). 25.5. Joe Höyt.kanavalla 1 (MK, PL). 6.6. Kon Pitkärannassa 2 (KaK, KiK, JP) ja hieman yllättäen 9.7. Out Sysmäjärvellä ainakin 1 yks. (AJ).

Turturikyyhky (Strptopelia turtur). 25.6. Pyh Reijolassa 1 (JP, JTa) ja ehkä sama seuraavana päivänä Pyh Mulossa (MK, VR).

Turkinkyyhky (S. decaocto). 10.5. Toh Rantakylässä 1 (TE). Pyh Mulossa 3.6. ja 22.7. 1 yks. (JP). 25.9. Lie Lampelassa 1 (JHe).

Kuningaskalastaja (Alcedo atthis). 21.4. Enon Ahvenisella 1 (RE).
16.5. Joe Linnunlahdella 1 (KT). Elokuun alkupuolella lensi 1 yks.
Joe Papinkadulla erään talon ikkunaan ja kuoli. Lintu toimitettiin
korkeakoulun biol. laitokselle (KV:n ilm.).

Valkoselkätikka (Dendrocopos leucotos). 1.1. Joe Niinivaaralla 1 koi-
ras (OP) ja 25.3. Joe Penttilässä 1 koiras (JE).

Valkopäätiainen (Parus cyanus).⁺ 27.12. lähtien Vär Uudenkylänlammel-
la 1 yks. sinitiaisparvessa. Viimeinen havainto 25.1.-76 (TE, KV ym.).

Pähkinänakkeli (Sitta europaea). 2.10. Joe Nepenmäellä 1 yks. (HP, RP).

Lapintiainen (Parus cinctus). Pyh Mulossa 4.10. 2 ja 11.10. 1 yks. (JP).

Viitasirkkalintu (Locustella fluviatilis). Seuraavat laulavat koiraat:
13.6. Toh Petravaarassa 1 ja 24.6. Toh Peijonniemessä 1 (TE). 1.7.
Out Alavissa 1 (AJ).

Idän uunilintu (Phylloscopus trochiloides). Havainnot koskevat yhtä
lukuunottamatta laulavia koiraita. 21.5. Joe Karsikossa 1 ja Joe Oks-
ojalla 1 (MK, PL). 30.5. Out Sätöksessä 1. 6.6. Joe Niinivaaralla 1
(JE). 14.6. Kon Kolvanan uurossa 1 (MK ym.). 17.6. Lie Suomunjärvi
1 (KV). 18.6. Enon Parsaisessa 1 (RE). 11.10. nähtiin Joe Repokalli-
ossa 1 yks. aivan läheltä, jolloin havaittiin tummat koivet, kapea,
mutta selvä siipijuova, lisäksi kuultiin sen hieman västäräkkimäinen
ääni (sily, sily..., sli, sli... tai tsily, tsily...), joka joskus
tuli melko pitkinä sarjoina. Linnulla oli rengas koivessa (MK, PL)!

Lapin uunilintu (P. borealis). 14.6. Kon Kolvanan uurossa 1 (MK ym.).
26.6. Pol Saarivaarassa 1 (OE) ja samana päivänä Lie Petroniemessä
1 (ELi).

Pikkusieppo (Ficedula parva). 9.6. Joe Kukkosensaareissa 1 koiras (JE).
20.6. 1 koiras Kii Valkeasuolla (JTi). 29.7. Lie Liklamonsaareissa 1
koiras (ELi). 18.9. 1 koiras Out Keskustassa (ML).

Nokkavarpuunen (Coccothraustes coccothraustes). 7.1. 1 yks. Joe kes-
kustassa (TM) ja 7.12. Joe Niinivaaralla 1 (MK).

Keltahemppo (Serinus serinus).⁺ 25.5. 1 laulava koiras Joe Sirkkalas-
sa (MK).

Harmaasirkku (Emberiza calandra).⁺ 15.4. 1 yks. keltasirkkujen mu-
kana Toh Vepsässä (TE).

Plussa (+) lajin nimen perässä tarkoittaa sitä, että kysymyksessä
on ns. valtakunnallinen harvinaisuus, jonka Suomen lintutieteelli-
sen yhdistyksen rariteettikomitea on käsitellyt ja hyväksynyt.
Havainnoitsijat: Reijo Erola (RE), Juha Eronen (JE), Tuomo Eronen (TE),

Olavi Eskelinen (OE), Jukka Heikkinen (JHe), Juhani Hyttinen (JH), Pertti Hyvärinen (PH), Arto Juvonen (AJ), Matti Kapanen (MK), Aki Kinnunen (AK), Juha Korpelainen (JK), Kari Koskela (KaK), Kimmo Koskela (KiK), Esko Lappi (ELi), Esa Lavikainen (ELn), Mauri Leivo (ML), Paavo Liimatta (PL), Tuomas Lukkarinen (TL), Tapani Missonen (TM), Jouni Pursiainen (JP), Olli Puustinen (OP), Harto Päivinen (HP), Risto Päivinen (RP), Visa Rauste (VR), Tuomo Saloheimo (TS), Jouni Tarvainen (JTa), Jouko Tiussa (JTi), Kari Tolppanen (KT), Ilkka Turtiainen (IT) ja Kari Varonen (KV).

SYKSYN 1975 ISOT LINNUT

Juha Eronen

Isojen lintujen muutto oli vaisua edellisen syksyn joutsenten ja varsinkin hanhien massamuuttoon verrattuna aktiivisesta havainnoinnista huolimatta. Hanhien summassa jäätiin 1/20:aan ja joutsentenkin summa pieneni kolmasosaan edellisen syksyn summista.

HANHET

Ensimmäinen varsinainen muuttopäivä oli 20.9. yht. 179 hanhea, joista 159 oli tunnistettuja metsähanhia. Vielä seuraavana päivänä nähtiin 60 hanhea, minkä jälkeen seurasi noin viikon tauko. Syys-lokuun vaihteessa nähtiin joitakin parvia, kunnes 4.10. oli hanhimuuton huippu. Hanhet muuttivat pääasiassa 30-40 yksilön parvissa ja näin päivän summaksi saatiin 849 yks., joista Ansereita puolet. 5.10. laskettiin 161 yksilöä, jotka olivat enimmäkseen hanhi sp:tä. Vielä 8.10. päästiin yli sadan yksilön: 255 yks. hanhi sp./vesiäisiä. Sen jälkeen muutto hiljeni ja viimeinen parvi, 4 yks. matkalla lounaaseen, nähtiin Outokummussa 19.10. Syksyn hanhisummaksi saatiin 1721 yksilöä 52 parvessa, joista metsähanhia 315 ja Ansereita yhteensä 746 yksilöä.

KURJET

Syksyisen kurkimuuton tehokasta havainnointia vaikeuttaa sen jakautuminen pitkälle ajalle. Nytkin muuttoa tapahtui tasaisesti kahden kuukauden ajan. Ensimmäiset muuttavat kurjet havaittiin jo elokuun alkupuolella (6.8. 3 yks.), mutta muutto vilkastui vasta elokuun loppupuolella ja syyskuussa. Parhaat muuttopäivät olivat 17.8. 44 yks., 7.9. 126 yks., 20.9. 87 yks. ja 30.9. 68 yks. Suurimmat parvet, kaksi noin 40 yksilön parvea, nähtiin Rääkkylässä ja Tuupovaarassa.

Kurkien summaksi tuli 453 yksilöä 50 parvessa. Keskimääräinen parvikoko oli 9,1 yksilöä.

JOUTSENET

Runsaasta joutsenmuutosta ei päästy nauttimaan edes Tohmajärvellä edellisvuosien tapaan. Joutsenia muutti vähäisiä määriä lokakuun aikana maakuntamme yli. Muutto alkoi 4.10., jolloin nähtiin yhteensä 12 yksilöä 3 parvessa. Sen jälkeen joutsenia nähtiin lähes päivittäin lokakuun loppuun asti. Parhaat muuttopäivät olivat 19.10. 38 yks. ja 24.10. 35 yks. Suurimmaksi parveksi ja viimeiseksi havainnoksi jäi 31 paikallisen yksilön parvi, joka nähtiin Tohmajärven Rantakylässä 26.10. Syksyn aikana nähtiin yhteensä 158 joutsenta 23 parvessa. Keskimääräinen parvikoko oli 6,9 yksilöä.

	<u>1975 syksy</u>
metsähanhi	315 / 10
Anser sp.	431 / 18
hanhi sp.	975 / 24
hanhet yht.	1721 / 52
kurki	453 / 50
joutsen	158 / 23

Taulukko 1. Isojen lintujen summat (yks./parvia) syksyllä 1975 alueella 19.

Kirjallisuutta:

Eronen T. ja Varonen K. 1975: Syksyn 1974 joutsenet ja kurjet - Siipirikko 1/75: 30-31.

Kapanen M. 1975: Syksyn 1974 hanhimuutto - Siipirikko 1/75: 26-29.

LINTUATLAS 1975

Reijo Erola

Kolmas lintuatlasvuosi on jo hyvässä menossa. Kaikki entiset laskijat ovat saaneet materiaalia ja palautetta pääorganisaattorilta, joten siihen en enempää puutu.

Ohessa on kolmesta lajista yhteenvetokartat vuosilta 1974-75. Lajien valinta on ollut sattumanvarainen. Vastaavanlaiset kartat pystyy tekemään aluevastaavan materiaalin pohjalta kaikista P-Karjalan atlaksessa tavatuista lajeista. Tällä lienee merkitystä joidenkin lajien tutkijoille.

Kun tarkastelemme 50x50 km:n ruutuja (lopullinen havaintojen käsittely-yksikkö), esimerkkilajeista pohjansirkku on varma pesimälaji lähes kaikissa ruuduissa. Vain eteläisimmistä ruuduista se puuttuu, mikä johtunee siitä, että ruuduissa ei juuri ole havainnoitu. Tulos kuvastanee pohjansirkun tasaista levinneisyyttä yli koko P-Karjalan. Pikkulokki mainitaan kirjallisuudessa tyypilliseksi P-Karjalalle.

Esiintyminen näyttää olevan paikallista (vaateliaisuus pesimäalueen suhteen). Kaikki pikkulokin pesäpaikat eivät vielä ole osuneet laskentaruuduille, joten esiintymiskuvaan tulee lisäyksiä.

Tuulihaukka on laji, jota tutkitaan oman erityisohjelman puitteissa (tuulihaukka-projekti) vielä tänä ja ensi vuonna. Asia liittyy niin läheisesti atlastutkimuksiin, että lähempi käsittely ei ole tarpeen. Jo viime vuonna jakamani kaavakkeet pätevät tänäkin vuonna.

Atlastietojen perusteella ei tuulihaukkatilanne näytä niin synkältä kuin luultiin. Kaikki eivät ole vaivautuneet lähettelemään tietoja yksittäisistä havainnoista. Pesimähavaintojen määrä ei ole lisääntynyt jo tiedossa olevista, mutta hajahavainnot sijoittuvat tasaisesti eri puolille P-Karjalaa.

Lopuksi: Löysin yhdistyksemme jäsenluettelosta 30 nimeä (P-Karjalassa asuvaa), jotka eivät vielä ole mukana atlashommassa. Reservejä siis on. Pieni vihje minulle, niin toimitan nipullisen paperia ja mahdollisesti karttoja. Kaikki lukutaitoiset kyllä asiaan sisälle pääsevät. Huomatkaa, että palautetta työstä tulee melko nopeasti sekä pääorganisaattorilta että aluevastaavalta.

Atlas- ja tuulihaukkaterveisin

Reijo Erola, Uimaharju

1944

1944

... ..

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

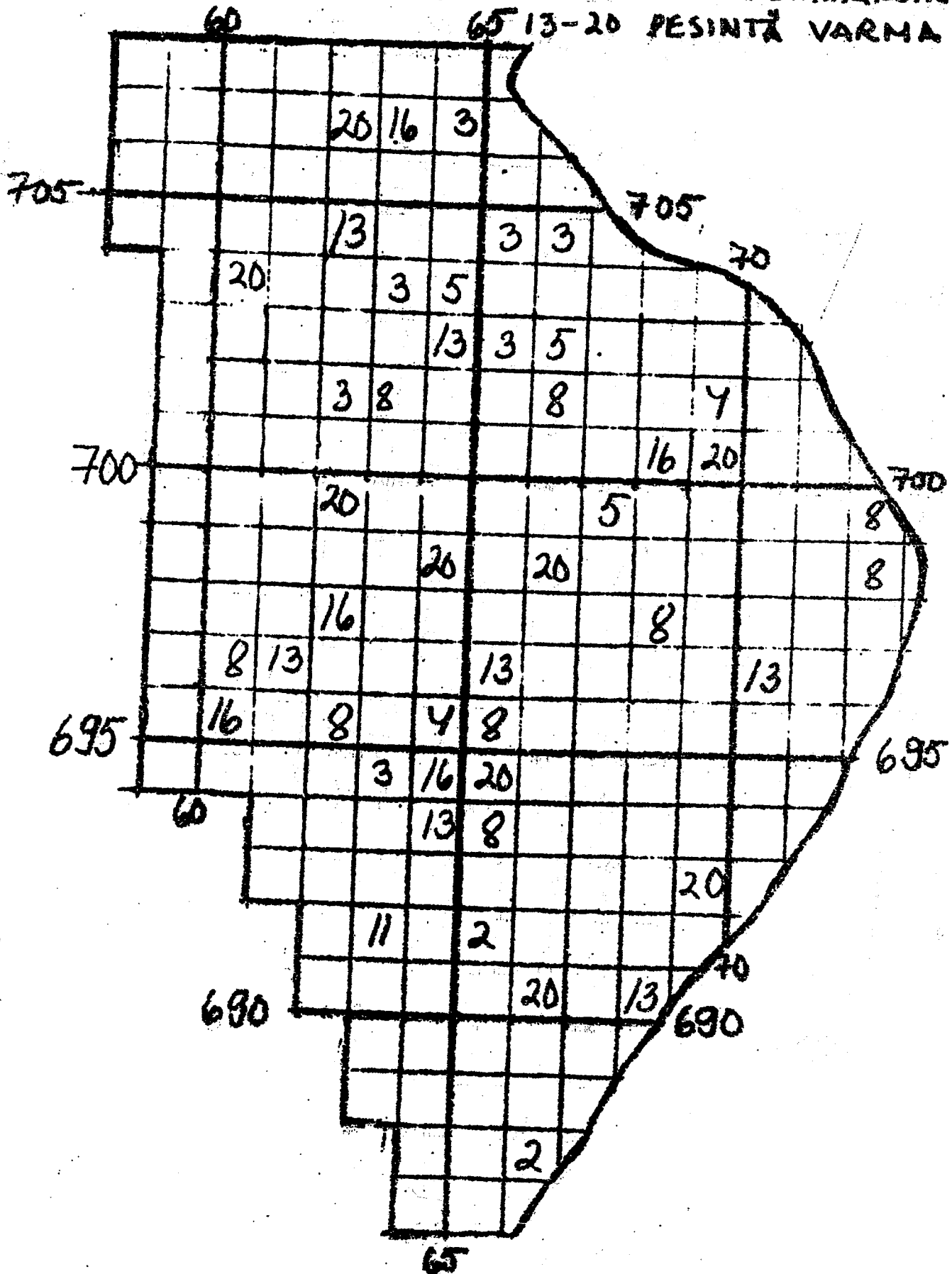
KARTTA 1. POHJANSIRKUN ESIINTYMINEN ATLASRUUDUISSA

POHJOIS-KARJALASSA 1974-75

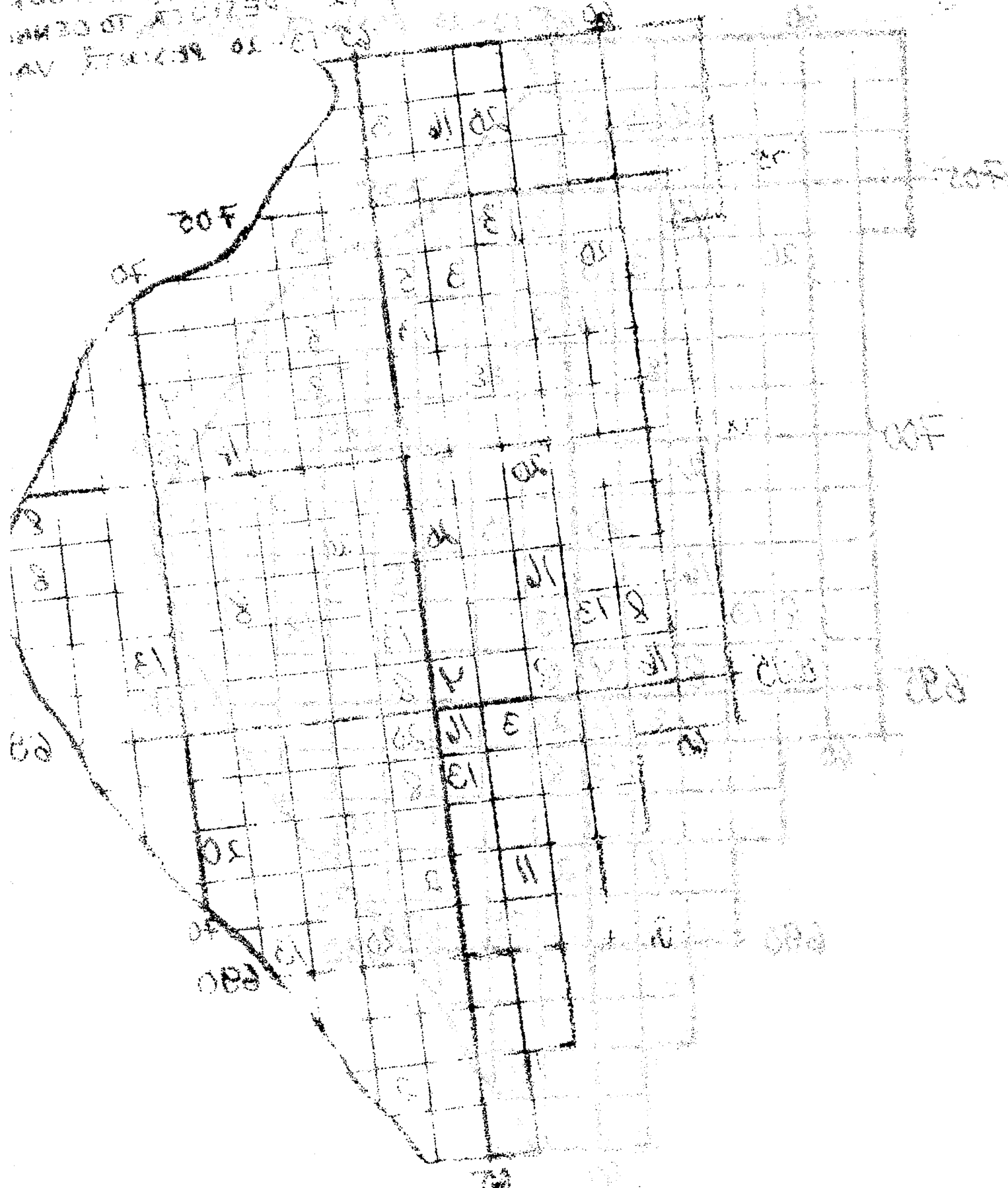
KOODI 1-6 PESINTÄ MAHODLLINEN

7-12 PESINTÄ TO DENNAKAINEN

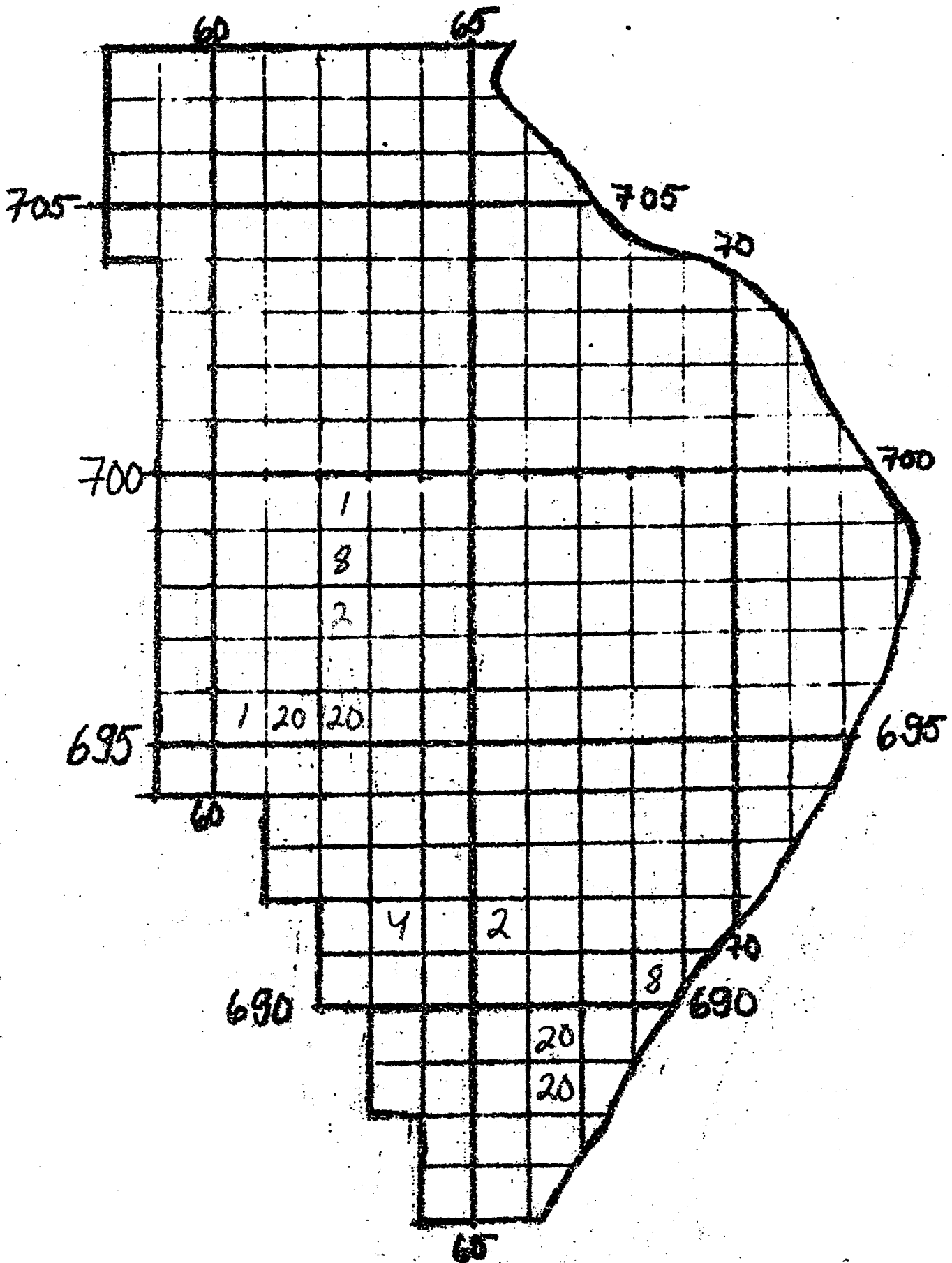
13-20 PESINTÄ VARMA

Handwritten text at the top of the page, including the word "EAST" and other illegible characters.

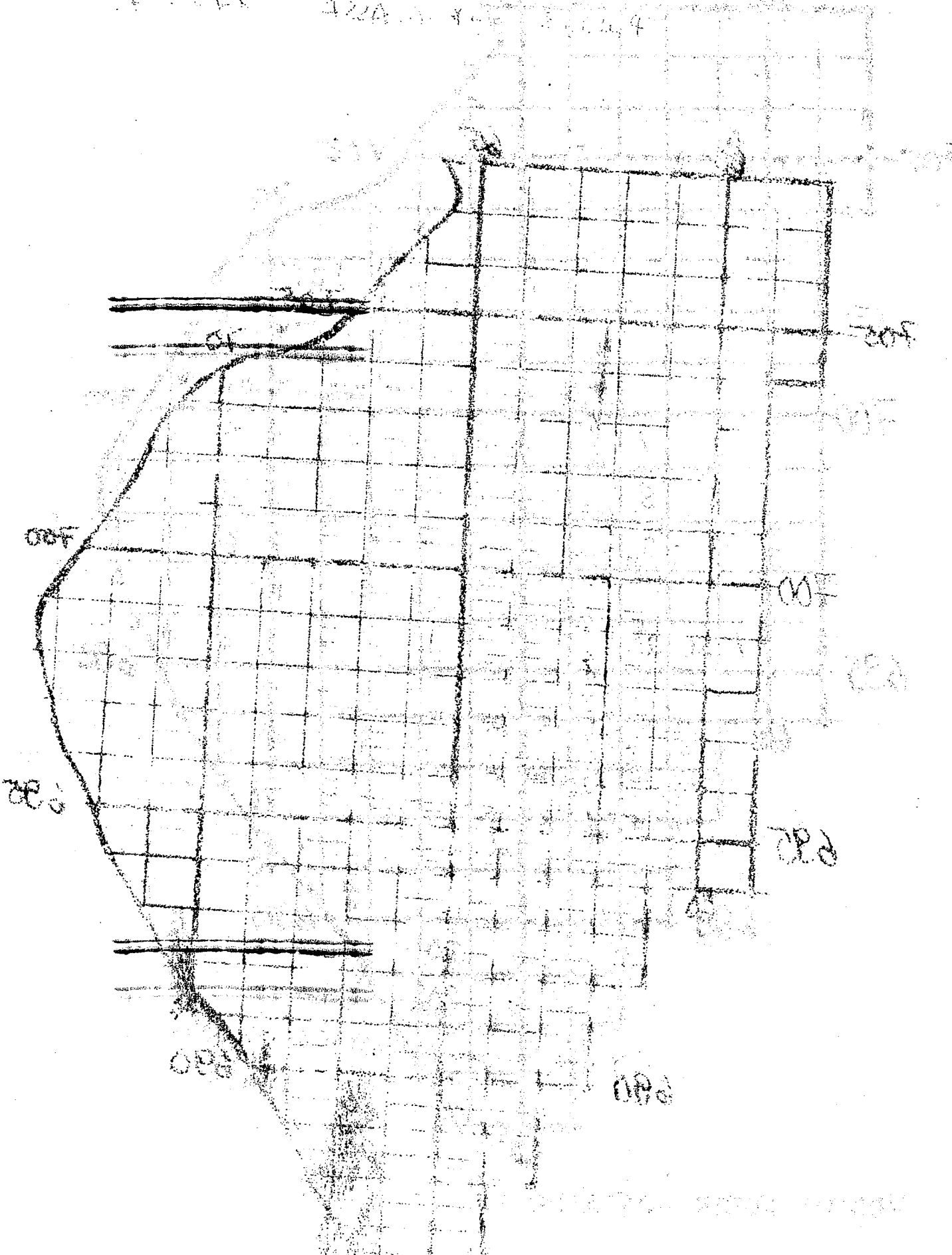

KARTTA 2 PIKKULOKIN ESIINTYMINEN ATLASRUUDUISSA
 Pohjois-Karjalassa 1974-75

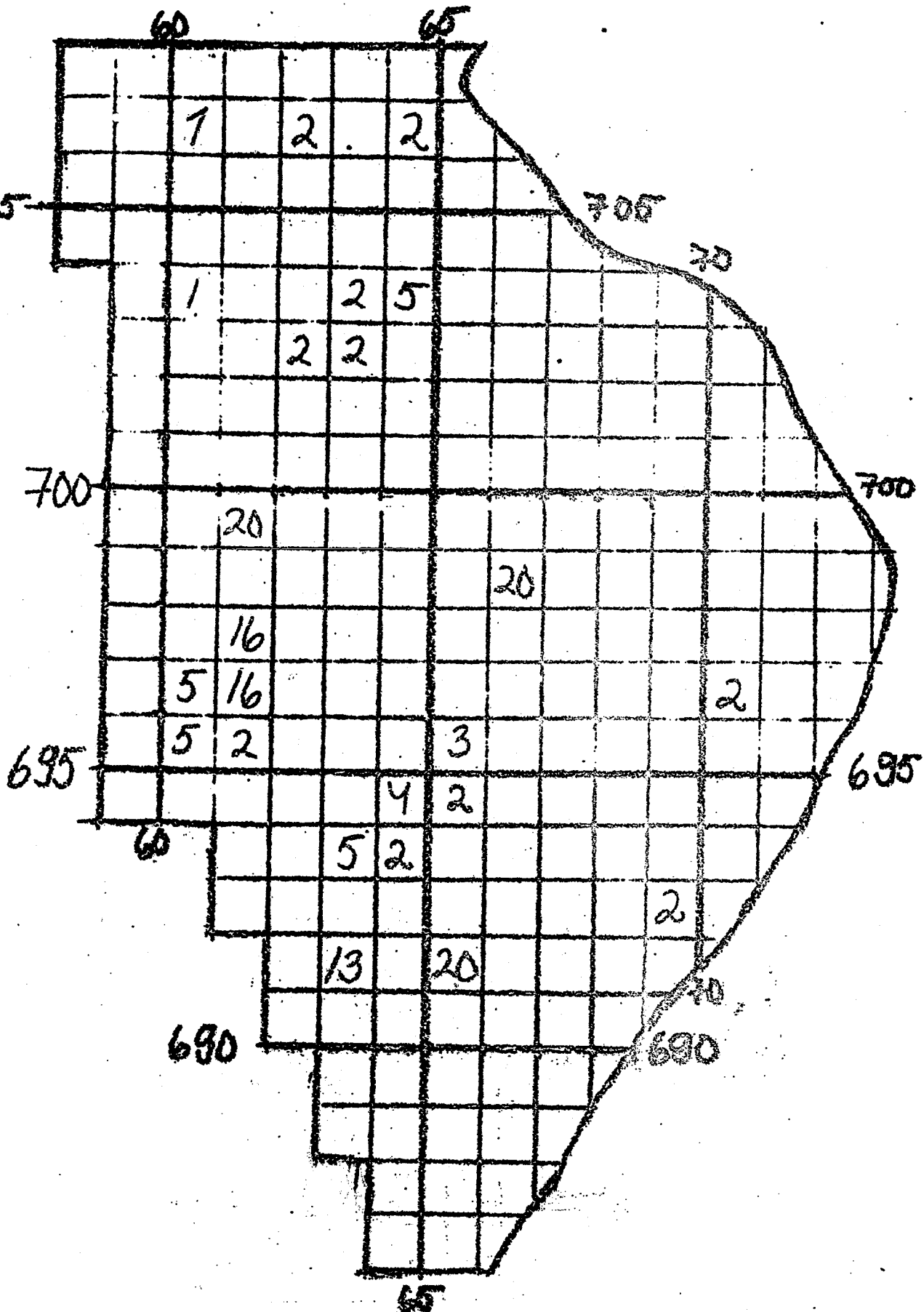
KOODIT KUTEN KARTASSA 1.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, including the word "РАБОТА" (Work).

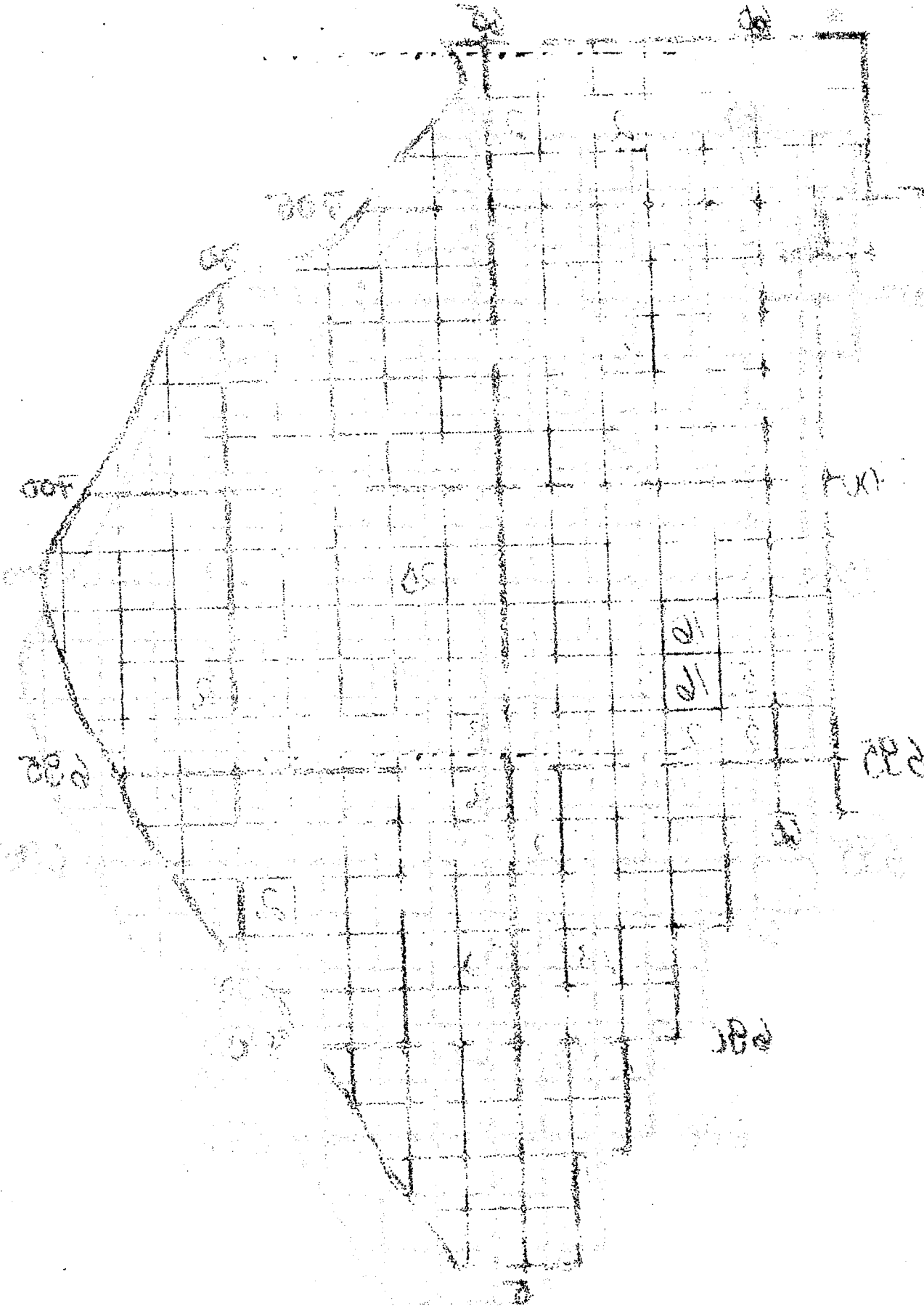
Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

KARTTA 3. TUULIHAIKAN ESIINTYMINEN ATLAS -
 RUUDUISSA POUJUIS-KARJALASSA 1974-75

1951

APPROXIMATE - 2100109

APPROXIMATE - 2100109

